

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

4

TRY HØJSKOLES ÅRSSKRIFT

1951

UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

1951

Statens pædagogiske Studiesamling
København

TRY HØJSKOLES ÅRSSKRIFT

1951

UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

1951

Lærdom og visdom

Hvorfor blev det Klodshans, der fik prinsessen og det halve kongerige?

Var det dog ikke lidt uretfærdigt?

Var hans brødre ikke langt dygtigere?

„De havde forkundskaber, og de ere nyttige.“ De kunne det latinske leksikon og tre årgange af byens avis udenad, både forfra og bagfra samt alle laugsartiklerne m. m. m. Jo, de var stadskarle! Og så fik Klodshans alligevel prinsessen og det halve kongerige, selv om man ikke havde regnet med ham, „for han havde ikke sådan lærdom.“

Var det dog ikke uretfærdigt?

Ganske vist, han var vittig og mundrap, og vi har alle fra børn af kunnet li' ham, men alligevel!

Er det dog ikke en dårlig moral i eventyret, at brødrene med alle deres eksaminer og lærdomme blev skubbet til side for Klodshans, selv om han var aldrig så frisk og vittig?

Ja, se det er spørgsmålet, og her må hver svare for sig.

Men har vore tanker syslet med at give dette svar, fører de os fra eventyrets fantasiverden lige ind i vort nutidsliv, og her synes jeg, de giver os to ord at tænke på: *lærdom og visdom*.

Prinsessen og det halve kongerige må være et billede på de værdier, det gælder om at vinde, de værdier, der giver vort liv indhold. Og hvordan finder vi dem?

Christen Kold, hvis højskolegerning begyndte for 100 år siden, talte om oplysning og oplivelse, og oplivelse måtte efter hans mening til først.

Sindet måtte være åbent og modtageligt for det egentlige i menneskelivet, så man fik mål og mening med det. Deraf fulgte en na-

turlig trang til at lære noget og dygtiggøre sig, og så kunne man ikke lære for meget.

Men lærdommen for lærdommens egen skyld er gold. Og det samme gælder lærdommen for eksaminens skyld, for ens pæne families skyld eller for den sikre stillings skyld, selv om hvert af motiverne er aldrig så hæderligt og fornuftigt.

Det havde Klodshans' begavede brødre fået galt i halsen, og derfor fik de ikke noget ud af livet.

Klodshans havde ikke megen lærdom fra starten, for arbejdet derhjemme havde tage hans tid og kræfter. Men han havde åbne øjne og utvivlsomt også et åbent sind, og han forstod at få noget ud af de „gaver“, han fandt. Og som konge har han sandsynligvis (og forhåbentlig) tilegnet sig den dygtighed, der kræves til den gerning. Ellers skulle han i hvert fald kun have haft prinsessen!

Brødrene var derimod godt blaserte, og de manglede den evne til at undre sig, der er forudsætningen for at glæde sig. „Åh, ikke andet!“ og så et skuldertræk!

Ja, men er der ikke vor tids ulykke, at blaserthed og falsk overlegenhed med deraf følgende medlidende skuldertræk har så stort råderum?

Vor tid har så mange ting at byde på, at det er forståeligt, at mange anlægger et livstræt Greta-Garbo-smil. Man lader sig skam ikke imponere! Man skal vise, at man vel nok har set anderledes ting! Og så simulerer man overlegen og — snyder sig selv og sine omgivelser for mange glæder.

Blaserthed med dens falske følelse af egen lærdom og erfaring er i virkeligheden en meget ondartet form for dumhed. Og en speciel nutidsform for dumhed.

„Kundskab opblæser, men kærligheden opbygger,“ skrev Paulus for små 2000 år siden, og det har nok gyldighed endnu.

Kundskabens træ på godt og ondt er vi stadig ganske flinke til at spise af; men *Livets Træ*, hvis frugter ikke pranger så meget, står så alt for uanset.

Vi søger lærdom for stillingens og fremskridtets skyld; men vi glemmer tit at søge visdom for livets skyld.

Den faglige oplysning — lærdommen — kan vi selvfølgelig ikke

undvære; men den kan vi også alle se betydningen af. Visdommen derimod — „oplysningen om livet“ — har ofte trange kår.

Lærdommen er tilmed ufolkelig. Den kræver særlig intelligens, og har man ikke den, føler man sig underlegen overfor de „fine brødre“.

Visdom — forstået som syn for, hvad der er det egentlige i menneskelivet — kræver ikke nødvendigvis særlig begavelse.

Den sande visdom, der ser til bunds i alt, findes kun hos Gud, der har skabt alt. Hvad er livet? Hvad er evighed? Hvad kommer efter døden? Vi mennesker kan ikke svare derpå. Lærdom og intelligens klarer ikke disse og andre livsspørgsmål.

Men glimtvis og i billedtale kan vi ane noget derom. Livet og dets love udforskes ikke gennem studier og eksperimenter, — jo, måske nok den biologisk-materielle side deraf, som vi mennesker har fælles med dyrene (og dog — ?); men åndeligt liv og dets love kan vi ikke udgranske gennem forsøgsberetninger, statistiske årbøger eller filosofiske tankespind.

Og hvor kan vi da — omend kun glimtvis — møde den visdommens tale om det egentlige?

Det kan vi i den virkelige poesi, hvor digteren ikke giver sig selv, men giver noget, der er åbenbaret for ham. Som Grundtvig sagde: „Poesi er en rest af Guds billedet.“

En sådan poesi rummes navnlig i vore sagn og myter, ordsprog, eventyr og folkeviser, når de er bedst.

Og denne poesi kræver ikke en speciel form for lærdom, men kun et åbent sind til at tage imod den, og det var *altid højskolens styrke, når dens tale i poesiens lynlimt fik det til at lysne og fænge i de unges sind. De anede mål og mening med livet, og så søgte de også lærdom og dygtiggørelse til at klare det praktiske liv bedre end før.*

Og sådan må rækkefølgen normalt være.

Var vort slægtled tilstrækkelig vågent, så meget anderledes ud. Tænk om vor åndelige hunger var på højde med vor materielle hunger!

Og åndelig hunger og den visdom, der er dens næring, opblæser ikke, men skaber tværtimod ydmyghed. Den vise føler sig selv lille, men føler skaberen stor, for hvad han udforsker af skaberens værk understreger jo kun dennes storhed — ikke vismandens lærdom.

Som gamle Sokrates sagde: „Den største visdom er, at man ved, at man ingenting ved.“

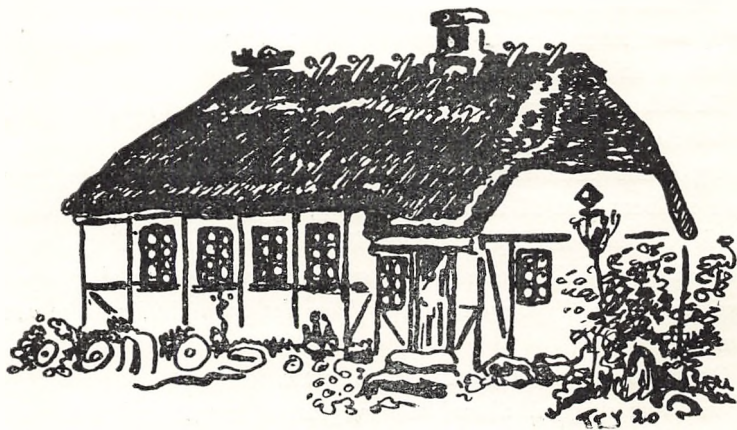
Videnskab og lærdom forældes; professor Mølgård ved Landbohøjskolen sagde — lidt paradoksalt — til os studerende: „En videnskabelig sandhed varer kun i 7 år,“ og det forstod de fleste af os vist ikke rækkevidden af dengang. Visdom forældes derimod ikke. „Forældet aldrig blev livets tale.“

Klodshans' brødre havde kun nemmet gold lærdom, og vi må drage lære af deres fejl.

Visdommens lys — oplysningen om livet — er ikke „for de lærde blot,“ men for dem, der har det åbne sind.

Og som den vise Salomon siger i et af sine ordsprog om visdom: „Den er bedre at købe end sølv, bedre at vinde end guld; den er mere værd end perler.“

P. Sejlund Sørensen.

Aarets Bog

Jeg har en tyk Bog liggende foran mig. Jeg ved hvor mange Sider, der er i den. Der er 365. Det er Aarets Bog. Bladene er hvide, og nu gælder det om, hvad der kommer til at staa i den Bog. Bliver det en god Bog, som jeg kan have Lyst til at læse mere end een Gang? Eller bliver det en daarlig Bog, som jeg slænger fra mig, naar den er læst til Ende, og som jeg helst vil glemme?

Ja, det er et vigtigt Spørgsmaal for mig. Aaret er et langt Aar, naar det er et daarligt Aar, og det bødes der for i mange Aar, som kun var en stakket Glæde. Det kan jo træffe sig, at dette Aar — eller maaske kun en enkelt Side i Bogen — en Linie maaske — vil blive tung og sørgelig — saa tung, at det maaske ellers glædelige paa de andre Blade i Bogen ikke kan veje op med den ene Linie.

Og Bogen bliver sat til Side og kommer maaske til at fylde en lang Række. Men bliver det Smudslitteratur, der fortjener at kastes i Ilden, eller bliver det en god Bog, der kan læses Gang efter Gang og blive til Glæde? Ja, derom drejer Spørgsmaalet sig, og vi raader for *en Del* selv for Bogens Indhold.

Titlen paa Bogen er: Det er det Herrens Aar 1952. Man sætter ofte paa en smukt udstyret Bog en Vignet — et festligt Billede, der ligesom skal være med til at udtale Bogens Indhold. Lad Vignetten blive to foldede Hænder.

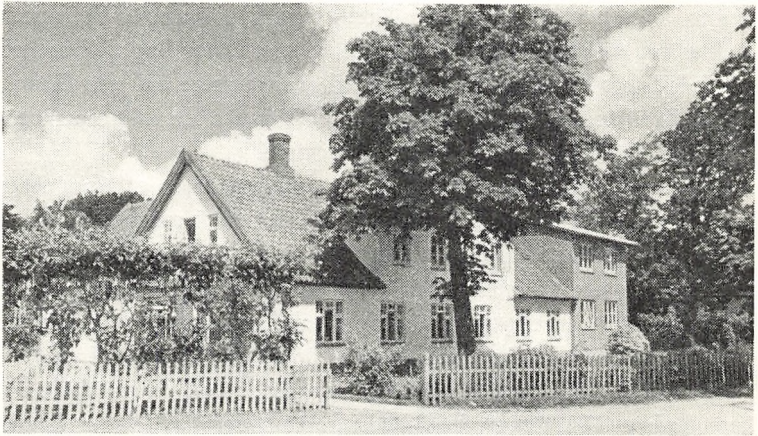
Der fortælles om den store tyske Maler Albrecht Dürer, at han og en ung Kammerat hver skulde male 12 Billeder fra Jesu Lidelses-historie, og saa skulde de sammenligne dem for at se, hvem der var den største Maler.

Albrecht Dürers Kammerat lukkede sig inde og malede og malede, hvorimod Dürer førte sit Liv som sædvanligt, tog sin Frihed og gik i Skoven for at høre Fuglene synge og glædes over den grønne Eng.

Dagen kom, da Prøven skulde gaa for sig. Den unge Kammerat

kom først frem med sine Malerier, og da man havde set paa dem, begyndte Dürer at lægge sine frem. Da foldede Kammeraten sine Hænder og bad Gud vise ham, hvor hans Gerning var, thi at han *ikke* var Kunstner, forstod han nu.

Da er det, Albrecht Dürer udbryder: Bliv staaende! og hurtig ridser han de foldede Hænder op paa et Papir og maler derefter et Billede med et Par foldede Hænder. En Gengivelse af dette finder

„Sådan er den danske sommer“.

man ofte i tyske Hjem, og skønt man ikke ser Manden — men kun Hænderne — føler man, at det er et Menneske, der giver sig i en højere Tjeneste. (Man kan ogsaa faa det herhjemme, idet Grafisk Forlag har udgivet en Kopi af Maleriet).

Ja, fold bare Hænderne. Vi Mennesker er ikke saa store, at vi kan stole paa os selv. Vi knækker da let Halsen. „Stol paa din Gud, men stol ikke fast paa din Forstand“, siger den gamle Vismand, og „Ydmyghed gaar foran Ære“. Lad de foldede Hænder ligesom tilkendegive den Tone, der træffes i Bogen.

Vi lukker Bogen op. Man træffer jo ofte i en Bog et Motto. Lad dette blive: Denne er Dagen, som Herren har gjort.

„Gik alle Konger frem paa Rad i deres Magt og Vælde, de mægted' ej det mindste Blad at sætte paa en Nælde“. Det gør vi heller ej. Dagen er ikke vor egen. Men hverken Dag eller Nat er vor egen.

Vi kan ikke tage selv. Der er ingen, der ved, hvor mange vi oplever. Naar Dagene bliver taget fra os, kan det ikke hjælpe, vi siger „Stop, jeg vil have nogle flere“. Naar jeg bliver givet en kostbar Ting i Brug — laaner min Nabos Høstmaskine, min gode Vens Cykel, vil jeg jo blive regnet for et Asen, hvis jeg med velberaadt Hu ødelægger den. Laan skal gaa lakkeløst hjem. Naar jeg bliver givet Dagen i Brug, maa jeg benytte den, men jeg staar til Regnskab for, at den bliver ordentlig brugt.

Lad det derfor være et godt Ord, Bogen begynder med. Og saa fylder vi de 365 Sider ud. Lad os gøre det ærligt og godt. Vi ved alle, at vi ikke maa overtræde det syvende Bud: Du maa ikke stjæle. Vi ved alle, der er et sjette Bud: Du maa ikke bedrive Hor. Men der er ogsaa et ottende Bud: Du skal ikke sige falsk Vidnesbyrd om din Næste. Lad ikke din Tid blive opfyldt af at sladre om din Næste. Og der er et andet Bud: Du skal ikke tage Herren din Guds Navn forfængeligt. Det er naturligvis lige saa stor en Synd at bande som at stjæle, man kommer bare ikke i Konflikt med de borgerlige Love.

Lad Bogen blive en Bog, som vi ofte vender tilbage til, og som vi finder alt for kort — en Bog, som giver os Glæde og Trøst, hver Gang vi blader i den.

Og lad saa Slutningen blive: Thi dit er Riget og Magten og Æren. Da kan Bogen have mange fornøjelige Sider, der kan være de Steder, da man holder sig for Maven og ler, morsomme og gode Oplevelser, og der kan være alvorlige Ting, der kan maaske være gribende Sider, da man staar med Taarer i Øjnene og foldede Hænder, thi Alvor og Gammen kan godt tilsammen.

Frode Fogt.

Hjem - hjemglæde - juleglæde

Det er ofte fremhævet, at julen er børnenes fest. Ja, denne opfattelse har endog faaet ordsproglig form, idet det hedder med en lille ændring fra et gl. ordsprog: Det er godt at være barn om julen.

Der er noget rigtigt i denne opfattelse; børnene saa at sige tæller dagene og timerne til juleaften; rent umiddelbart giver de sig hen i nuet, øjeblikket, i tillidsfuld tro paa, at Kristus kom til jorden julenat.

Men ellers kan der være delte meninger om, at julen i særlig grad er børnenes fest. Først og fremmest har denne højtid noget at bringe os som voksne, hvis vi i denne oplever kristendommen som den livsvirkelighed, den er.

Derimod kan der næppe være tvivl om, at udtrykket „Det er godt at være barn om julen“, er en ændring af et gammelt ordsprog, der i sin helhed lyder saadan: Det er godt at være barn i fasten, præst i paasken, føj i høsten og bonde om julen.

„Det er godt at være bonde om julen“, er noget helt andet end at være barn om julen. I det rent ydre liv ligger forklaringen paa, hvorfor det er godt at være bonde om julen. Paa denne aarstid er høsten i hus, markarbejdet er som regel til ende, bonden faar tid til at tage sig et frikvarter i døgnets travle færd og kan dvæle et øjeblik i den stilhed, der gør sindet saa godt.

Bonde betyder boende, saa han i hvert fald, hvad de ydre rammer angaar, har betingelserne for at skabe et hjem.

Hjem og jul hører sammen, og det er ikke let at forberede sig til julen, naar der slet ingen ting er af disse ydre rammer.

„December er aarets mørke ende, haard, hvor kun lidt er at bide og brænde“. Disse ord fra et gl. rim behøver ingen forklaring. Simpelt og enkelt peger de paa den kendsgerning, at det kan være svært for mennesker, der lider nød. Men ordene kommer maaske ogsaa til

os som en livets prædiken om at være noget for vore medmennesker, saa vi i taknemmelighed og glæde skønner paa, at vi har de ydre rammer i orden for at holde jul; vi har et hjem.

Rammerne er ikke nok. Vigtigere er livet, der skal fylde dem. Det er ikke nok at bygge huse, selv om de er aldrig saa store og flotte, maaske fyldt med smukke møbler. Hjem bliver de først, naar de fyldes med hjemkærlighed og hjemglæde.

Digteren Molbech har et digt „Det gamle hus“. Han fortæller her om et hus, der gennem aarene bliver et hjem, fordi det faar sin historie ved forældres og børns samliv. Stuerne ligefrem præges deraf, synes han. Det er næsten, som man ud fra væggene kan høre klangen af de gamle sange og de gode ord, der lød derinde. Det hvisker fra alle kroge, at de omslutede et aandeligt og menneskeligt fællesskab.

„Thi huset ligner en strengeleg, der sjæl kan faa ved at røres.

Stuerne taler, den gamle væg gi'r genlyd af livet, der føres.“

Huset er eet, hjem og hjemliv noget helt andet. Det første kan købes for penge og indrettes efter, om der er mange eller faa penge at købe for. Hjem og hjemliv købes ikke, men leves, opleves, hvor „store og smaa har et i sinde“, d. v. s., hvor sind og vilje er indstillet paa, at det hjemlige skal blive virkelighed.

Saa er det forøvrigt vist ligegyldigt, om hjemmet er stort eller lille.

Skulle nogen være i tvivl om, hvad et hjem er, og trænge til et vidnesbyrd derom, kunne jeg godt nævne mennesker, jeg kender, og sige: „Se paa disse mennesker! De har ved deres samliv gjort deres hus til et hjem“. Og de fleste kan ud fra deres bekendtskabskreds føje eksempler til. Men jeg kan ogsaa fra min læsning hente eksempler, hvor digteren gennem sin menneskeskildring vidner om, hvad et hjem er.

I sin bog „Folk ved sjøen“ fortæller den norske digter Johan Bojer om et saadant hjem. Det er husmandsstedet Flata. De ydre forhold er fattige og ringe: jorden er stenet, husene smaa og sammensunkne, sneen fyger ind ved vintertide. I det ydre fattigdom og ynke. Men det er et hjem. Manden Paal og konen Lisbeth har dannet det. „Paal var liten og hjulbenet, snar til å rase, og snar til å faa øjnene i vand. Han var blevet skrutrygget af at ro paa sjøen og bære og trille paa landjorden.“ Han var en støver til arbejdet, som andre satte ham til, men

han kunne aldrig finde paa noget selv. Derfor var det ydre bare fattigdom, derfor var husene sunket sammen, og han kunne ikke rette det.

Midt i alt dette er mor Lisbeth. „Naar mor Lisbeth kom gaaende, høj og knoklet, da saa hun saa hjælpeløs ut, og likevel saa forunderlig rolig.“ Mangen en vinterstorm havde hun staaet i, men det havde gjort hende mere „værslitt“. Livet har faret haardt frem mod hende. I sin ungdom var hun ført i ulykke af en gaardmandssøn, der straks efter giftede sig med en anden.

Hendes trængsler er mange. Da vi lærer hende at kende, træffer vi hende ved hendes ældste søns sygeleje, hvor liv og død kæmper. I dage og nætter har hun vaaget. Senere faar hun ham hjem som en hjælpeløs stakkel.

Vi møder mor Lisbeth i livets mangeartede oplevelser. Hendes ældste datter gifter sig med Per Norset, stor karl og fallittenspiller. Paal og Lisbeth gaar i kaution for ham, og en dag maa de sælge deres bedste ko for at betale. De plukkes og ribbes. Men hjemmet har de, og hjertelaget bevares. En stormnat redder de en skipper og hans dreng fra døden; men da han vil betale for deres daad og sit eget liv, vil de ikke tage mod den fattige skippers penge.

En dag maa hun give styret i sit eget hus fra sig. En svigerdatter kommer derind, og mor Lisbeth har det ikke bedre end godt. Paal maa hun følge paa kirkegaarden.

Ikke saa særrt, at hun kan ligge ved aftenstid og spekulere paa spørgsmaalet: Er der nogen mening med det hele? Sæt, om der ikke var det? Aftenbønnen stopper op for hende, endda hun ligger med hænderne foldede. Men hun tør ikke slippe de underlige tanker frem. Troen paa Vorherre tør hun ikke slippe. Skulle hun slippe sit tag i ham og slutte med at tro, synes hun, at alt maa ramle over ende for hende.

Gud er en naadig Gud. Han tager den gamle kone som en fader sit barn, taler til hende, og hun hører, trøstes. Hun takker Vorherre, fordi han er saa miskundelig god. Hun leder frem mer og mer at takke ham for. Vist er der en uendelig mængde at takke for.

Meningen i hendes tilværelse finder hun ved at se nedad. „Se nedad!“ lyder det gennem hendes liv. Der ser hun, at mange er ringere end hende. Mennesker ser saa ofte efter alle dem, der tilsyneladende

har det bedre, end de selv har det, men overser eller lægger overhovede ikke mærke til dem, der har det ringere. Mor Lisbeth ser dem, derfor kan hun finde mere og mere at takke for i sit liv.

I den lille verden, mor Lisbeth lever i, er der et hjem, et sted med tusinde haab og savn. Der trøstes og bæres hun, der rejses hun efter sine nederlag. Tung og træls kan livet være. Alligevel bærer hun gennem sit liv vidnesbyrd om, hvordan et menneske trods ringe ydre kaar kan faa mening og indhold i sit liv — ved at være noget for andre. Hun gør det ikke for sin æres skyld, men simpelthen fordi hun ikke kan lade være, kærlighedens eneste begrundelse.

Hemmeligheden i hendes liv er, at hun har et sted, et hjem, hvor hun trøstes og styrkes til at tage modgang og nederlag, saa hun bevarer sin menneskeværdighed. Og alt som vi vinder frem ad vort livs vej, og alt som livets erfaringer summer sig op, skal vi vel ogsaa lære at forstaa værdien af et sted, hvor vi forankres som mennesker, og hvor vore bedste tanker har hjemsted. Mennesker drages mod dette sted, men vel ingen tid er denne dragelse saa stærk som ved juletid.

De fleste har nok erfaret noget af dette, og det er let nok at finde vidnesbyrd derom.

En ung pige var ude at tjene hos folk, der ikke holdt jul. Saa da julen kom, skrev hun: „Da savnede jeg mine søskende derhjemme. Her havde vi ikke juletræ. Hvad, der var jo ingen børn, og de voksne brød sig ikke derom“. Hun maatte ned i haven, tog en enebærgren og satte den i en urtepotte, og med sin salmebog foran sig holdt hun sin jul i længslen efter dem derhjemme.

Eller vi kan tænke paa den københavnske arbejder, der en juleaften, da han ikke vidste, hvor han skulle gøre af sig selv, ved et tilfælde slumper ind i en kirke. Der er mennesker, lys og varme. Stemningen, sangen, det altsammen griber ham, og da han ud paa aftenen sidder paa sit kammer, maa han have mors billede frem, tørrede støvet af det, og i tankerne gaar han paa rejse mod hjemmet. Han faar hendes bibel frem; den er slidt; men det er ikke ham, der har slidt den. „Til Niels fra din mor, der altid bad for dig“, læser han, og saa dukker det frem alt, der knytter ham til hjemmet. Nu kan han holde jul.

Hjem og jul hører sammen! Barnemindet rækker langt. Det, der er lever ind i vore sind, medens vi var børn, skal vi senere hen i

livet have vanskeligt ved helt at frigøre os for. Kan det — som hos den unge mand — end synes blegnet, det er der dog.

Rigtig godt bliver det først for det menneske, der har et kristent hjem at holde jul i, og som ved, at ogsaa glæden har et hjem. Digteren C. J. Boye siger noget om det i „Dybt hælder aaret i sin gang“:

„Jeg ved, hvor glæden har sit hjem,
naar øde mark staar hvid,
hint frydekor fra Bethlehem
forstummer ingen tid.“

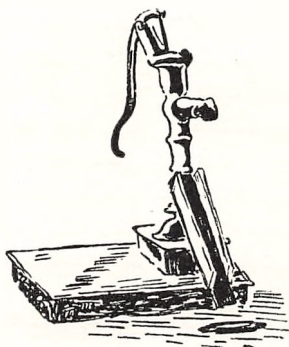
Sommeren og glæden her paa jorden hører ikke til det bestandige. Derfor er det godt at vende øje og sind mod et sted, hvor glæden ikke er gæst, men hvor vi altid kan møde den, fordi der er den hjemme. Julebudet „Eder er i dag en Frelser født“, der med englens lød over Bethlehems marker, var der bud fra det hjem, hvor glæden bestandig har hjemme.

Af denne glæde udspringer den kærlighed og det sindelag, der gør selv den ringeste til et virksomt redskab i Guds store husholdning. I den kristne menighed er baaret og bæres bud om, hvor den sande glæde har sit hjem, og om, hvordan et menneske kan møde den paa sit live vej, ikke alene, naar det er jul, men paa alle dage aaret igennem.

Ja,

Glædelig jul.

C. H. Daugbjerg.

Lidt om bondekultur

At bonden i hele sin indstilling og væremåde adskiller sig væsentligt fra andre og ikke mindst fra det udprægede bymenneske, har vi så ofte hørt og er klar over; men hvori denne forskel ligger, er det kun de færreste, der har forsøgt at få nogen nærmere forståelse af. For at klargøre lidt af dette vil jeg forsøge i det følgende at belyse nogle af de egenskaber, der karakteriserer bonden og hans væremåde. Til hjælp har jeg brugt biskop Ejvind Berggravs: „Har bonden nogen sjæl?“

Først må vi huske, at det ikke er så mange år siden, at bønderne begyndte at optræde i byboernes selskab, og da mente bonden vel at mærke, at de andre så ned på ham — for hans sprog, hans klæde-
dragt og hans optræden, og han mente, at man opfattede det som noget mindreværdigt at være bonde, en opfattelse der vel også ofte var begrundet. Men efterhånden som bondens isolering bliver brudt, samkvemmet mellem bybo og bonde øges, vil ovennævnte mest bestå i vaneforestillinger. Men hvor svært det undertiden kan være for en bybo at finde ind til bondens egentlige natur, vidner følgende tildragelse om: En præst, der var vokset op i byen og havde fået en grundig uddannelse der, bliver kaldet til et embede på landet. En tid efter spørger hans venner i byen ham om, hvorledes det går. „Åå“, svarede han, „jeg ved det ikke rigtigt. Jeg går sommetider og spørger mig selv: Har bonden nogen sjæl?“ Forholdet var vel næppe det, at folkene der i landsbyen var særlig materialistisk indstillet og ikke gik i kirke; men han følte, at han ikke havde tag i dem. De, der er opvokset på landet, vil bedre forstå, hvad der lå bag ved. Bønderne vil ikke straks anerkende den unge bypræst, der er dem overlegen på næsten alle felter, hvorfor de lukker munden og viser et udtryksløst væsen frem.

Der hvor byboen er åben, møder han ofte bøndernes: „Er det passende at sige og gøre sådan?“ Bønderne vil se deres medmennesker

an, og situationen kan hurtigt udvikle sig til, at begge synes, modparten er uhøflig, og det kan føre til, at der vises hovmod eller foragt. Hvad der er passende, eller hvad der en gang er sæd og skik, må der blandt bønder ikke gås udenom.

Når bonden ikke lige ud fremfører sit ærinde og siger alt, hvad han har på hjertet, men derimod begynder med vejr og vind o. s. v., synes byboen, at han er en „kunstig fyr“ eller i værste fald lumsk.

Senior og junior.

Omvendt, når byboen højt, klart og åbent fortæller, hvad han tænker, da synes bonden ofte, at han er overfladisk eller endog dum.

Det er her to ulige parter i form og egenskaber, som står overfor hinanden, men næppe derfor er uens i sind og sjæl.

På landet vil det også blive betragtet som meget uopdragent og en form for skryd, om man berømmer sig selv og sit. En biskop blev engang budt på kaffe i en bondegård, og medens konen skænkede kaffe, sagde hun: „Der er vel knap nogen smag på den her kaffe, og jeg ved ikke, om jeg tør byde biskoppen på den“. „Tak, jeg synes just om svag kaffe,“ svarer biskoppen. Konen bliver forstenet af skræk, aldrig i sine dage havde hun lavet så stærk kaffe. En anden tildragelse kan også opfattes som hykleri. Der findes i en gammel fortælling af Olav Duun følgende: Gamle Per Anders er endelig død,

og alle på gården ånder lettet op. På begravelsesdagen går slægt og venner forbi kisten, og næsten alle siger med et dybt suk: „Ja, det bliver tomt efter ham“. Havde nu en bybo været til stede, som aldrig have kendt til landets skikke, ville han vel være blevet grebet af foragt og sagt: „Tænk, hvor de lyver, og det i et sådant øjeblik! ja, der er noget falsk ved bønderne“. Men hvad skal man sige om byboerne, når de mødes på gaden, og en har mistet sin mor. „Beklager sorgen!“ siger de. De mener ikke spor med det. Men det er bare deres måde at udtrykke sig på.

Af alle mennesker har bønderne den længste historie, og det er indlysende, at der hos dem er vokset en mængde udtryksmåder, sæder, skikke og tankesæt frem, som har formet en fast kultur. Byboens kultur er yngre og mere foranderlig, derfor virker det også komisk, når byboen siger om bondens liv, at det er mere primitivt, d. v. s. uden kulturformer. Sandheden er jo den, at bondens kultur er fastere formet end hos byboen. Derfor vil en bonde også altid føle sig rodfæstet i sin egen kultur. En bybo vil ofte have let ved at spille overlegen, men bonden vil som regel kunne klare sig, når han bruger sin egen lune måde. Værre går det for den bonde, der vil efterabe byboen og spille opkomlingens rolle. Han er ikke rodfæstet i noget, og netop dette har vel skabt ordsproget:

„Bonden har værst af sin egen søn, når han får hofdragt.“

Eller et andet ordsprog, der netop viser, at bønderne selv frygter disse overløbere:

„Ej skarpere sværd du finde kan
end bonden, når han bliver herremand.“

Og selv om en bonde ikke spiller opkomlingens rolle, har erfaringen dog vist, at når en bonde rives løs fra sine omgivelser, vil han føle sig rådvild og rodløs. Bondekultur er så intimt forbundet med jorden, at den er svær at omplante.

Bondens arbejde med jorden har gjort ham tålmodig. Han må vente på forår, på sommervarme, på regn og på høstvejr. Han frygter, at uej og insekter skal ødelægge afgrøderne, og sygdomme skal komme ind i hans besætning, og alt må han til dels tage, som det kommer. Det har givet en vis usikkerhed. Tillige er en uselvstændig-

hed gennem tiderne kommet ind i hans forhold til herremand, købmand og embedsmand, og netop her ligger måske den nedarvede vane til, at han ofte skal have sine direktiver fra andre. Men er sendrægtig, arbejdet har gjort ham træg; men han er pålidelig, hans bedrift har lært ham, at intet må forsømmes. En vis betænksomhed bevarer ham for overilede handlinger, han er derfor også en god rådgiver. Et lidet fremtrædende væsen gør ham sympatisk. Han byder sig ikke gerne til i utide, men er dog altid rede til hjælp, et sundt virkelighedsmenneske, der er fri for fantasterier og forfløjne ideer. Han virker derfor ægte, og hans høviske optræden giver ham ofte en stille storhed over sig, en skikkelse, der har bærekraft.

Var hermed alt sagt om bonden, var det enkelt nok, men han er tillige kompliceret, han kan sige, hvad hans modpart helst vil høre, uden at denne mærker hans hensigt. Han forstår at lure ham af, samtidig med at han skjuler sine egne tanker, han er stadig på vagt og bevarer sin mistro. Heri kan findes en modsætning til den uselvstændighed, jeg før omtalte; men det beror på, at bonden på en gang har følt sig afhængig af embedsstanden og samtidig været en selvhjulpen mand, der tidligt lærte at stå på egne ben. Vi behøver kun at tænke på arbejdet i den gamle bondegård. Her fremstillede man alt til livets fornødenheder. Bonden blev derfor en konge i sit eget rige, og her kom træk som stolthed, egensindighed og stædighed frem. Og netop her, hvor modsætningerne — følelsen af afhængighed og selvstændighed — brydes, opstår problemer, hvor mistænksomhed er en af frugterne. Bonden er på vagt bag et skjult væsen. Men også det kan give værdifulde egenskaber. Ofte er bonden blevet betragtet som en dreven diplomat. Hans forhold til embedsmanden har gjort, at han hellere end at føre krig foretager omgående bevægelser, han erindrer sig, at han her ofte stødte sig, og han bevarer trods aldrig så spændt en situation et roligt og stille væsen, der næsten kan tydes som sløvhed. Intet under, at en bybo ofte kalder ham en gåde. En undtagelse er dog hans økonomiske forhold; sin ejendomsret forsvare han åbenlyst; men han praler sjældent.

Bonden har også udprægede svagheder. De mindste er vel dem, der består i overdrevne dyder. Betænksomheden overgår til sendrægtighed og gør det ofte vanskeligt at tage en beslutning. Forsigtigheden kan gøre ham lumsk og upålidelig, og videbegærligheden gør

ham nysgerrig og giver ham lyst til at snage i andres private sager. Det sidste er bonden dog ikke ene om.

Sløvheden er det typiske og har forårsaget sætningen: „Kommer jeg ikke i dag, så kommer jeg i morgen“, og det var det, der fik Bjørnson, der mindst af alt var en mand, der dulgte sit væsen, til engang at udbryde: „Gud bevare os for at blive bønder“. Det var snæversynetheden og trægheden, der irriterede ham; han kunne ikke

Sådan vasker vi op nu.

i en fart reformere dem. Derfor brændte han sig også på dem. Engang fik han mod bøndernes vilje bygget et kraftværk i elven; men da vårfloden kom, rev den det hele med sig. Det havde Bjørnson ikke regnet med, og da han mærkede, at bønderne bagefter gik og lo i skægget, blev han dybt nedslået over, at ingen havde advaret ham; men bønderne tænkte: „Hvorfor skulle vi advare ham? han spurgte os jo ikke til råds.“ Ingen ville selv trænge sig på med sine råd.

Bonden forcerer sjældent en ting frem. Hvor bymanden taler for en sag og udlægger sine synspunkter for bønder, vil disse ofte høre derpå uden protest. Nu tror bymanden, at sagen er i orden; men en afstemning til slut viser, at alle går imod. Da vil bymanden let føle sig forrådt og synes, at bønderne spiller dobbeltspil og er upålidelige.

Dette med at dølgje sit væsen gør ham til en dreven hestehandler. En professor har engang udtalt: „Jeg kan med sikkerhed vurdere en hest, men i en handel med en bonde, vil jeg afgjort trække det korteste strå.“

Gennem for megen mistro og for lidt villie til åbenhed kan bonden også undertiden underminere sin egen grund; ofte vil han være mistroisk over for et åbent forslag, idet han tror, at der ligger noget fordægtigt bagved. I diskussion vil bonden helst tie og lytte til andre; skal der diskuteres, skal det helst være bagefter eller indirekte, for han røber ikke gerne de mål, han siger til, og han spekulerer derfor også på, hvad den anden mente med sin udtalelse. „De forstår ikke, hvad der ligger bagved,“ sagde engang en bonde til en præst, efter at de havde været til et møde, hvor der længe var blevet diskuteret, uden at det egentlige spørgsmål var kommet frem. Den mand, der af iver og interesse stærkt tilkendegiver sine meninger ved en generalforsamling, bliver af bønderne ofte mødt med uvillie og mistro.

Bonden er altså som menneske vanskelig at vurdere, med sine gode og dårlige sider. Han er et produkt af en meget gammel kultur, en uvurderlig del af landets befolkning, men farlig for andre og for sig selv, når de dårlige egenskaber kommer frem.

Jeg vil derfor slutte med et ønske til den danske nytidsbonde, der sikkert i sin kultur vil afvige noget fra den gamle: At alle de gode egenskaber må bevares og fremmes, og de dårlige blive færre.

L. Sletting Christensen.

Hjemstavnen i Sang og Digtning

Hjemstavnsdigtning er en Art særpræget national Poesi. Vore Fædrelandssange kan siges at være Forudsætningen for Hjemstavnsangene; men der er den Forskel, at Fædrelandssangene — for saa vidt de er naturbeskrivende og ikke blot Konge- og Heltsange — taler om det danske Landskabsbillede i store almindelige Træk, mens det lokale Hjemstavnsdigt beskriver de smaa særprægede Enkeltheder, som man der paa Stedet daglig har for Øje.

Det sidste er ikke mindre vigtigt end det første — for hvis det er sandt, at Fædrelandskærligheden maa begynde hjemmefra, saa burde egentlig den højere fædrelandske Poesi bygge paa Hjemstavnsdigtningen og tage sit Udgangspunkt fra Landsbyens Havegærde. Naar Udviklingen er gaaet den modsatte Vej, har det været til Skade for baade den højere og den jævne Art af Fædrelands- og Hjemstavnsdigtningen.

Det kan synes mærkeligt, at saavel naturbeskrivende Fædrelandssange som lokale Hjemstavnsdigte er af ret ny Dato — de sidste endda fra helt moderne Tid.

Heraf kan naturligvis ikke sluttes, at der er nogen væsentlig Forskel paa ældre og yngre Slægters nationale Følelser — hvad der har været sagt herom, modsiges af Kendsgerningerne og er taabelig Tale — men hvad der kommer til Orde i Litteraturen eller Folkepoesien, er til alle Tider afhængigt af Moden og autoriserede Fordomme — ogsaa af Tidens almindelige Aandsretning.

Man har i vor Tid forstaaet, at de ældgamle, middelalderlige Folkeviser er en herlig dansk, national Digtning; men de beskriver ikke Landskaber og Naturforhold. Det danske Land og den danske Sommer vugger og bølger i Versets Rytme og i de simple folkelige Melodier. Derfor er det rigtigt, hvad Heiberg skriver:

End har de Sange saa frisk en Duft
som Engens Blomster i Morgenluft;
de har en Farve saa dansk, saa fager
som lysblaa Kornblomst paa Rugens Ager.

Folkeviserne har Værdi som nationale Sange, fordi de tolker særprægede danske Følelser og Stemninger.

Der samme gælder for vore Fædrelandssange fra den romantiske Tid — det 19. Aarh. 1. Halvdel. De har deres Berettigelse som Stemningslyrik; men der er ingen virkelig Landskabsskildring i dem.

Naar Ewald og Øhlenschläger enkelte Gange skildrer Naturen, er det saa højstemt, at Billedets Enkeltheder hensvæver over Skyerne, og det samme er oftest Tilfældet med Grundtvig, Ingemann, Poul Martin Møller, Heiberg o. fl. — selv om de enkelte Gange viser, at de nok kan skrive Hjemstavnsposi.

Næsten alle vore Fædrelandssange fra ældre Tid — det gælder ogsaa moderne Efterligninger — er holdte i den høje Stil og er fulde af svulmende Rhetorik.

Der rasles med Skjolde, Harnisker og Sværd — ja, en fredelig Mand som Mads Hansen dunder endog med Kanoner — alt det kommer jo ikke Sagen ved.

Men naar der tales om det blaa Hav med de tusind Sejlere, om Vesterhavets Klitter og Brændinger, og om Bølgen, der larmer højt fra Sjø — saa er det de samme staaende Talemaader, de samme rhetoriske Figurer, der kommer igen i utallige Sange.

Paa samme Maade gaar det med de lysegrønne Bøge, den blaa Viol og de røde Roser — de sidste er jo helt internationale Figurer.

For den, der har en Smule Kendskab til nordisk Arkæologi, er det helt fantastisk at se, hvad Digterne har faaet ud af vore Oldtidsminder: Høje, Stendysser og Bautastene, for ikke at tale om Runestenene. Clichéen af Oldtidshøjen kommer igen i næsten hver eneste Fædrelandssang; man tror, alle Højene er Kæmpehøje, og naar der rasles med middelalderlige Vaaben og Ridderrustninger bag de tusindaarige Høje, og harniskklædte Kæmper lægges til Hvile i Stenalderens Jættestuer — saa er det en ren Teaterforestilling for de umyndige i Aanden.

„Danmark, dine Kæmpegrave er en kostbar Skat“, synger Carl Ploug.

Ja, det er baade vist og sandt; men vi faar ikke noget sandt og tydeligt Billede af Gravhøjene i denne patriotiske Digtning.

Sammenlign blot de to Linier af Aakjær, hvori han tegner et Billede, som alle forstaar, og ingen kan glemme:

Mørk stiger en Høj over Kornhavet op,
med Blaabær og Lyng er den klædt.

Det er saare enkelt sagt; men vi ser den brune Kæmpehøj i al sin Vælde tone frem i Landskabet, omgivet af sin tusindaarige, mørkladne Mystik.

Eller Johs. V. Jensens:

Alvorligt taler ved Alfarvej
med Grønsvær tækket de gamles Grave.

Naturligvis skal dette ikke siges til Forklejnelse for vore Guldalderdigtere, der har fulgt den litterære Mode fra deres Tid. Selv om de ikke giver det klare Billede af Tingene, saa giver de ofte den rette Stemning.

Sommer-Idyllen fra Langeland vugger og bølger i Øhlenschlägers: „Der er et yndigt Land“, og der staar en Sommeraftens Glans og Dufte om H. C. Andersens: „I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme“.

Der er Majdagsstemning i Richardts: „Mit fagre Hjem, hvor Bølgen blaa har nynet Takten for min Vugge“; og i Poul Møllers: „Rosen blusser alt i Danas Have“ fornemmer vi baade Middagssol og Maanelys over det danske Landskab.

Lyset og Stemningen over Landskabet ved de danske Kyster virker betagende i Sange som Hauchs „Morgendug, der sagte bæver“ — og for at nævne et Par jævne Sange — Helms' „Jeg elsker de grønne Lunde“ og Mads Hansens: „Jeg ved, hvor der findes en Have saa skøn“.

Vi kan i den Forbindelse ogsaa nævne Esmann: „Droslen slog i Skov sin klare Trille“, Drachmann: „Du danske Mand af al din Magt syng ud om vor gamle Mor“, Helge Rode: „Som en rejselysten Flaade“ — men mest yndet af dem alle er Drachmanns Midsommervise: „Vi elsker vort Land“.

I vor Tid synges ofte Sange af L. C. Nielsen, f. Eks.: „Havet om-

kring Danmark", „Vort Hjem, du danske Jord", „Algrøn hedder mit Fædreland". — De giver vel en Stemning, men der er alt for megen opstyltet og opskruet Rhetorik i dem.

Det samme gælder Valdemar Rørdams højpatristiske Digte: „I Sommersol og Blæst", „Sorgløst kan vi ej synge dit Navn" o. fl. a.

Johannes Jørgensens Danmarksdigt: „En Bondestue staar bygt i Nord", er et smukt og ejendommeligt Digt; men Digteren tænker

Gymnastik i det grønne.

paa en Bondestue for halvandet Hundrede Aar siden, og Billederne bliver derved noget søgte.

Til den nationale Stemningspoesi hører jo ogsaa nogle pragtfulde Sange, der knytter sig til enkelte særprægede Egne i Danmark, f. Eks. H. C. Andersens Sang om Gurre: „Hvor Nilen vander Ægypterens Jord", Chr. Winthers: „Flyv, Fugl, flyv over Furesøens Vove", H. C. Andersens: „Jylland mellem tvende Have", Blichers: „Kær est du Fødeland", Lembches „Du skønne Land med Dal og Bakker fagre".

Maaske den mest gribende er Heibergs Skildring af Tyge Brahes Afsked med Hven og Øresundskysten: „Solen sank bag grønne Lund".

Men tager vi til Sammenligning med denne Stemningslyrik Johs.

V. Jensens Danmarkssang og de jydsk Fædrelandssange af Aakjær og Thøger Larsen, fornemmer vi Forskellen:

„Danmark, nu blunder den lyse Nat" giver ikke blot Stemningen, men ogsaa det, som er Stemningens Grundlag: det stærke, faste Billede af den danske Hjemstavn. Man hører Gøgens Kuk og Bølgens sagte Rislen, mens „Hyldene dufter i Stuen ind ude fra Danmarks Haver", man ser Sejlerne stryge om Klint og Næs og Dyrene græsse paa de grønne Marker, og Billedrækken slutter med de lyshaarede danske Piger, hvis friske Latter høres i Versets Rytme.

Eller se paa Aakjærs Billede af Bondegaarden, der ligger i den rygende Blæst, hvor Bakken skraaner mod Sønder.

„En Bonde med sin Sædekurv" vil jeg kalde en Højtidsalme for det danske Landbrug, og det kan siges, at den — ligesom enkelte af Grundtvigs Digte — forskønnes ved et vist hedensk Islæt.

Det bølgende og ringlende Korn paa de danske Agre har Aakjær skildret som ingen anden. Men en af hans største Fortjenester er, at han har fremhævet Aaen og Bækken som de kæreste Træk i det danske Landskab. Intet Træk fra Barndommens Dage er os kært som den rislende Bæk, hvor vi vadede og lod Pinde og Træskibe flyde med Strømmen, mens vi i Fantasien byggede Dæmninger og Vandmøller og anlagde Fiskedamme.

Maaske burde vi blandt vore bedste Hjemstavnsdigtere nævne Dansk-Amerikaneren Adam Dan, der fra sit fjerne Bosted lader Tankerne glide mod Hjemmet i Danmark og ser Engene ved Søens Bred, mens han ønsker endnu engang at vade langs Bredden og samle Skaller og Perlestene.

Vort ypperste Hjemstavnsdigt er vel Aakjærs: „Jeg er født paa Jyllands Sletter", der tegner for os den Aftenstemning og det aftenlige Landskab, som er uforglemmeligt for alle, der er fødte i vore Hedeegne.

Men paa Højde med det kommer Sangen om Jylland: „Der dukker af Disen min fædrene Jord". — Det er, mærkeligt nok, ikke den pragtfulde Skildring af selve det jydsk Landskab, der griber os stærkest — vel heller ikke den uforlignelige Skildring af Vejr og Luftning over disse Egne. Man mærker Uvejret trække op, naar han skriver:

Det lufter i Lyng, og det ringler i Rug,
det sprager i Agrenes Straa;
højt Skyerne drejer den dampspændte Bug
og skygger en Stund for det blaa.
Vildt Bierne tørner om Husmandens Gavl
mod Kuben bag Grønkaal og Løg.
I Udflyttergaard mod Porthjaldet slaar
et Ekko af rimmende Øg.

Men det er Skildringen af de smaa Ting, der ret gaar os til Hjerte:
Den fattige Hytte og dens endnu mere fattige Omgivelser:

Her laa der engang paa en spergelgrøn Toft
et Hus med sit Skorsten paa Hæld.
Det havde en enkelt Rad Pølser paa Loft,
men ellers kun Armod og Gæld.
Dog havde det Svaler bag Forstuedør
og Blomster om Sokkel og Syld,
og Malurt paa Væg, og Hønen la' Æg
i Skjul af den krogede Hyld.

Det enlige, forkrøblede Træ ved Havediget og Sivbusken ved
Bækken — ja, dem husker vi alle, der er fødte i Jyllands og især i
Vendsyssels magre, vejrbidte Egne. Det er dyrebare Symboler for vor
Hjemstavnskærlighed.

Hvad var vel i Verden det fattige Liv
med al dets fortærende Tant,
om ikke en Plet med en Dal og lidt Siv
vort Hjerte i Skælvinger bandt.

Jævnside med Aakjærs Jyllandssang maa vi vel anføre Johs. V.
Jensens pragtfulde Danmarkssang; men vi gribes endnu stærkere af
hans Mindedigt om Faderen, den gamle Dyrslæge Hans Jensen, der
kører milevidt ad Vesthimmerlands Hedeveje og har sine Dreng
med paa Farten. De standser engang imellem og samler de vilde
Blomster op fra Grøfttekanten; Digteren skildrer en for en af Blom-
sterplanterne og nævner dem ved Navn, og man føler, at hver af de
ringe Planter repræsenterer et af hans dyreste Barndoms minder.

Det er Kærligheden til de smaa Ting, der er vort Dagliglivs aan-
delige Tærekost og Forudsætningen for, at vi i større Forhold kan
nære dybe og stærke Følelser.

De højtsvungne Talemaader kan vel løfte og begejstre i en festlig Stund; men de duer ikke til at tære paa under Hjemmets daglige Gerning, naar vi har Arbejdstøjet paa og Greb og Skovl eller Gulvklud og Fejekost i vore Hænder.

Finlands store Digter Runeberg, der var en Mester i den høje Heltepoesi, men først og fremmest Hjemstavnsdigter, har skrevet en Fædrelandssang, der vel maa kaldes den bedste i Norden. Dens Sтыrke er netop, at den bygger paa Kærligheden til Dagliglivets fattige Omgivelser: Ødemarker med „moar, fjäll och skär“ og mørke Fyrreskove.

Vi älska våra strömmars brus
och våra bäckars språng,
den mörka skogens dystra sus,
vår stjärnenatt, vårt sommarljus.

Han stedfæster de historiske Minder netop til den Egn, man har for sig:

Och det var här, det blodet flöt,
ja, här för oss det var,
och det var här, sin fröjd det njöt,
och det var här, sin suck det göt,
det folk, som våra bördor bar,
långt före våra dar.

Det er vigtigt, at man forstaaer dette, at Fædrelandet ligger udenfor vor Dør, og han gentager:

Och här, och här er detta land,
vårt öga ser det här;
vi kunna sträcka ut vor hand,
och visa gladt paa sjö och strand,
och säga: se det landet där,
vårt fosterland det är!

Det er vel troligt, at det er Runebergs Digt, som har paavirket Chr. Richardt, naar han i det store Digt „Vort Land“ begynder med at pege paa Danmarkskortet:

„Venner, ser paa Danmarks Kort“

og fortsætter med at pege ud over Landskabet:

Disse Øer, store smaa,
dette Fastland, disse Vige,
disse Kyster, krumme, lige,
som dit Øje hviler paa
— disse Skove, Bakker, Heder,
de har været Voksesteder,
gennem Vinter, gennem Vaar
for vort Folk i Tusind Aar.

Det er disse indledende Strofer, der har gjort Digtet berømt. Saa megen Kraft var der i den Runebergske Inspiration; men desværre har Digteren ikke kunnet holde Tonen, de øvrige Vers er kun maa-deligt Rimeri.

Aakjærs store Læremester, Steen Blicher, har skrevet de uddødelige Linier:

Stille og mørkladen er vel min Hede,
dog under Lyngtoppen Blomsteret staar,
Lærken bag Gravhøjen bygger sin Rede
og sine Triller i Ørkenen slaar.

Men ellers er det som Prosafortæller og ved sine særprægede jyd-ske Vers, han har gjort sig fortjent som Hjemstavnsdigter.

Vi maa forbigaa et saa alsidigt Geni som Grundtvig, der, skønt han er Øbo, har skrevet et pragtfuldt Digt til Jyllands Pris: „Der er et Land saa kosteligt, alt under Nørrelide“. Det vidner om en inder-lig Fortrolighed med jydsk Natur og jydsk Landskab og er mærke-ligt for en Øbo.

Kun een Øbo, Chr. Winther, kan nævnes blandt vore betydeligste Hjemstavnsdigtere, men han er til Gengæld ogsaa den rigeste Natur-begavelse blandt dem alle.

Han digter om sin Fødeegn, „hvor Fensmark hæver sit Kirketelt“, og han har i sine „Træsnit“ og i „Hjortens Flugt“ tegnet fine Enkelt-heder i det sjællandske Landskab.

Men højst naar han i sit berømte Digt til Sjællands Pris.

Det frodige Land med Skov og Kyster, Landsbyer, Herregaarde og Slotte, afmales baade i Sommersolens Glans og i lyse Maaneskins-nætter, hvor Alfer og Elverpiger danser, og Fortidens Skikkelser kommer frem. Han fører os op til Skoven ved Frederiksborg, hvor den gamle Konge kommer frem og sætter sig paa den udhugne Sten, og til Skoven ved Lejre, hvor Gudinden Hertha hvert Foraar kører frem med sin blomstersmykkede Vogn.

Det er et Maleri med stærke Farver, og hans Kærlighed til Landet
faar sit stemningsfulde Udtryk i Slutningslinierne:

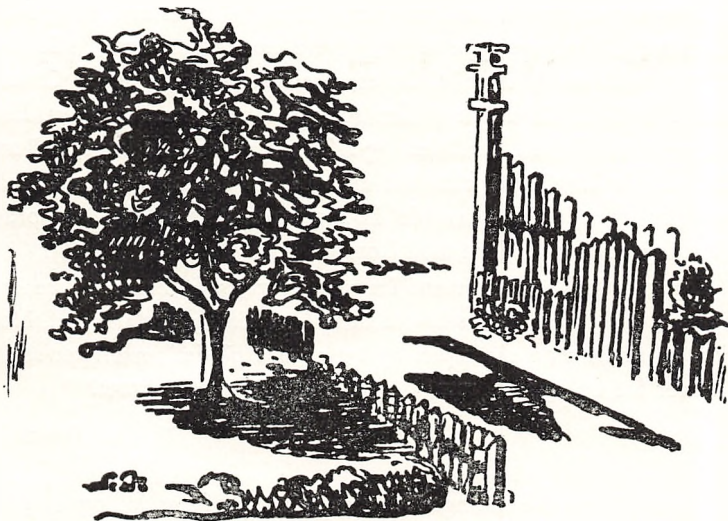
Naar alting er til Ende, og Natten stunder til,
naar slukket er i Mulmet Livssolens Straalespil —
ak, kunde jeg da lægge til Ro mig i din Eng,
dit Grønsværstæppe trække over mig og min Seng.

De jyske Digteres Vers danser ikke som hans over blomstrende
Vange — de skrider tungt og sindigt over Hede og Kær og magre
Sandagre. Men der er mere Inderlighed og dybere Alvor i Udtrykket.

Hvad vi finder skønnest, er en Følelsessag og hænger inderst inde
sammen med Karakteranlæg, der kan være forskellige for Øboer og
for Jyder.

Vi kan vel frydes over de sjællandske Maaneskinsstemninger; men
vi gribes stærkere, naar Aakjær minder os om, at vi i vor Barndom
har staaet uden for Hjemmets Dør i den sene Sommeraften og set
mod Himlen, „medens tunge Stjerner tændtes over brede, tavse
Heder“.

P. Christensen.

Navigare necesse est -

En af de amerikanske baser i Stillehavet blev besat af japanerne. Det så sort ud for amerikanerne; det var praktisk talt umuligt at slippe fra øen uden at blive taget af en af de mange japanske patruljer; — og blev man taget af dem, havde man ingen rar skæbne i udsigt. Den amerikanske øverstkommanderende på øen havde imidlertid en meget vigtig depeche, som nødvendigvis skulle bringes til hovedkvarteret, der lå på en anden ø. Selv kunne den øverstkommanderende ikke forlade sin post, og han kaldte en ung løjtnant for sig og bad ham klare den vanskelige kurerpost. Løjtnanten vidste, hvor farligt og vanskeligt jobbet var, og det havde været forståeligt, om han havde benyttet sig af sin ret til at sige nej; men han svarede: „Jeg kan da prøve.“

Om han klarede opgaven, er i denne forbindelse ligegyldigt. Han prøvede på det.

Når vi bliver stillet over for en vanskelig opgave, er vi så tilbøjelige til at give op på forhånd. „Det kan jeg ikke“, siger vi, „det overstiger mine evner.“ Men det er galt. Hvis det er en ting, som skal gøres, er man nødt til at prøve.

I husker måske indskriften over døren fra læsestuen til gymnastiksalen? „Navigare necesse est, vivere non est necesse“, står der. „Det er nødvendigt at sejle, det er ikke nødvendigt at leve.“ Ordene blev i år 56 f. Kr. udtalt af den romerske hærfører Pompeius. Han var sejlet til Sicilien, Sardinien og Afrika for at skaffe korn til Rom. Da han skulle tilbage, blev det en voldsom storm, og flere rådede ham fra at sejle. Han svarede da med ovenstående ord, gav ordre til at hejse sejl og sejlede mod Rom.

Ligesom den unge løjtnant fra vor tid prøvede han at klare den opgave, han havde fået, selv om den så vanskelig og farlig ud. Mon ikke vi skulle tage eksemplet op og „prøve på det“, når livet stiller os over for en opgave, som vi synes overstiger vore evner?

Asta Jensen.

Hermed ønskes kendinge og venner en glædelig jul og et godt nytår.

A. J.

Vi er ankommet -

I det hektiske år efter befrielsen oplevede vi en vældig aktivitet hos ungdommen. På alle områder prægedes arbejdet af den og af begejstring. Ligesom et pust fra de store tider da vækkelserne og folkebevægelserne gik over landet. Da var det ikke så vanskeligt at få ungdommen i tale, for den var der, hvor der taltes. Men vil man i dag tale med ungdommen, må man lede på de *faglige* skoler, ved baller og i biografen. Højskoler, oplysende, kulturelle og politiske foreninger er mer eller mindre tomme. Spørger man hvorfor, gives der et utal af svar og forklaringer. Mange ældre vil goldt angribe ungdommen for at være slap og fordærvet. „De unge har det alt for godt og bliver ikke holdt tilstrækkeligt i ørerne — nej, den gang vi var unge“ o.s.v. o.s.v. Andre vil være lidt mere oprigtige og måske mene, at der er noget galt hos dem, som henvender sig til ungdommen. „Vi må udtrykke os på en anden måde. Vi må prøve at tale de unges sprog, så skal de nok få fat i, hvad vi har at bringe dem.“

Spørger man ungdommen selv, er svarene også mange. Nogle trækker bare på skuldrene. Der er andre, som kun taler om fortjenesten, og så er der nogle, og det er dem, man bedst forstår, der siger: „Ja, det er godt med jer. Men så længe det er fup og propaganda det hele, skal I ikke regne med os.“ Det er den del, som gennem krig og besættelse lærte, at selv om store ord som kærlighed og demokrati, frihed og ret var blevet frygtelig devaluerede i tiden siden den 1. verdenskrig, så betød de alligevel noget, var realiteter, der gjaldt. Dissé unge meldte sig også i 45, for de troede virkelig, at der frem af kaos skulle vokse en verden, bedre og smukkere end den, som var gået under. Det var unge, som havde set, hvor de ville hen. En ungdom, der ikke følte sig i familie med den mellemkrigsungdom, der „snublede i starten.“

Men „glansen gik af Skt. Gertrud.“ Ungdommen blev jo alligevel

taget ved næsen. Det viste sig, at det *var* fup og propaganda. Beviset serveres hver evig-eneste dag. Blot man lukker op for en avis eller en radio, får man det råt og usødet, ustandselig skrives og råbes det ud over den ganske jord. Det var altså alligevel penge, magtbegær, og egoisme, der rådede her i verden. Jo, der stod ungdommen „med fletningerne i postkassen“, som en af dem sagde. Man blev desillusionerede og „nøjedes“ med det faglige og underholdningen. Begge dele vidste man da, hvad var.

Forældre, ungdomsledere og lærere begyndte at snakke om, at man måtte give ungdommen noget at tro på. Man måtte fremstille kristendommen i et sprog, der kunne fattes af moderne mennesker o. s. v. Man fandt på, og man prøvede mange ting, men lige lidt hjalp det. Og sådan vil det blive ved at være, der er ikke noget, der hjælper, før en helt ny erkendelse af vor situation trænger igennem. „Vi er ankommet til det land, som skal være vort,“ er een måde, det er udtrykt på (Arne Sørensen). „Lære at elske en verden, der ikke bliver bedre“, (A. Brandt Pedersen) er et andet udtryk for det samme. Bag de forskellige udtryk ligger samme erkendelse.

Vi måler stadig verden med det nittende århundredes alen. Men det nittende århundrede *er* forbi. Vi lever i 1951, efter den *anden* verdenskrig, efter atombomben. I det nittende århundrede blev verden bedre og bedre, åndeligt og materielt. De åndelige vækkelser — grundtvigianisme, indremission og socialisme — gik hånd i hånd med klassernes fremmarch. Først bonden, siden byens arbejdere. Med voldsom og uimodståelig kraft sprængte de sig vej ud af det gamle almuesamfund og ind i den nye verden, og nu er vi der *allesammen*. Vi er ankommet til det land, som skal være vort.

Nu gælder utopierne ikke længere. Vi skal ikke se hen til fremtids-samfundet. Siden den franske revolution har vi i Vesteuropa altid ment, at vi levede i unormale tider. Vort virkelige samfund var det, vi stræbte imod, det gælder både kristeligt og socialt, både for land og by. Men nu må vi acceptere, at vi er nået til vejs ende. Her er vi, og her skal vi blive. Det betyder ganske vist, at vi mister den inspiration, som utopien har givet os, eller rettere, at vi må erkende, at vi har mistet denne inspiration, (om vi så aldrig så mange gange synger „Bedre dag står op af denne“ eller „Vi er det unge proletariat“ eller en hvilken som helst anden af det nittende århundredes sange).

Men det ville vel også betyde, at vi mere i overensstemmelse med, hvad der sømmer sig for mennesker orienterede os mod medmennesket (og det er ikke bare interessefæller eller små sultne negerbørn på missionsmarken, men også naboen, såvel som det er landmanden i Vestjylland og arbejderen i København). Medmenneskets velfærd var vel også en bedre værdimåler, end de utopier, vi hidtil har anvendt.

Kommet hertil vil det sikkert vise sig, at der vil opstå nye og frugtbare tanker, som vil være en lige saa kraftig inspiration, og så vil den ovenikøbet angå det samfund, vi lever i, og de mennesker, der i dag omgiver os.

Jørgen D. Petersen.

Hvad kan højskolen give sine elever?

I Apostlenes Gerninger fortælles, hvorledes apostlene blev grebet og fængslet af den borgerlige myndighed på stedet. De blev dog straks frigivet, men fik pålæg om, at de ikke måtte tale om Jesus og hans opstandelse. De gjorde det alligevel, for de kunne ikke lade være. De havde været ude for en så stor oplevelse, at det var dem umuligt at tie, De *måtte* forkynde. Der var et væld af noget levende i dem, noget der ikke kunne holdes nede i passivitet. Det var ikke en begejstret stemning, der kom over dem af og til. Det var noget stærkt, vedvarende og afgørende levende, som fyldte dem. Når de mødte mennesker, måtte de forkynde den store glæde for dem. De kunne ikke leve uden dette. Apostlene blev missionerende, grundet på den store oplevelse. — Det gik skolemanden Christen Kold på samme måde. Hans oplevelse af sandheden om Guds store kærlighed til mennesker kunne han ikke beholde for sig selv, men måtte — drevet indefra — forkynde denne sandhed. — *En virkelig stor og dybtgående personlig oplevelse kan mennesker ikke holde for sig selv.*

Man hører undertiden gamle højskoleelever sige: Mit højskoleophold var en stor oplevelse.

Var det tilfældet, måtte man hos disse højskoleelever vente en meget pågående forkyndelse af højskole hos dem. Blev hjertet fyldt med højskole, måtte munden løbe over med det. Er det således? Blev oplevelsen så overvældende, at de måtte ud og fortælle højskolens evangelium for alle mennesker, de mødte på deres vej? Der er fra højskolen talt og skrevet *for* meget og navnlig *for stort* om oplevelsen ved et højskoleophold. Der gik inflation i ordene, også hos ledende højskolefolk. Begejstret overåndelighed er ufrugtbar. Ungdommen skuffedes. Forventningerne blev sat for højt.

For de allerfleste blev højskoletiden ikke den store oplevelse, og det gør heller ikke noget. Mon ikke mange vil sige om deres højskole-

tid omtrent sådan: Det var en skøn tid i godt samvær med gode kammerater. Vi kom i gang med at synge påny og oplevede et fællesskab gennem sangen. Vi lyttede til beretningen om fædres bedrifter og nemmede, at vi kunne lære af historien. Vi fik nogen kendskab til danske digtere og deres værker og fik appetit på og evne til at læse god litteratur. Vi traf kammerater, med hvem vi kunne føre udbytterige samtaler. Vi fornemmede, at vi alle kom hinanden ved. Vi oplevede også muntre og fornøjelige timer med rungende latter i skolestuen. Højskolen gav os indblik i naturens rige verden og gjorde os dygtigere til at læse, skrive og regne. Højskolen gav os tillige noget, som det er vanskeligt at give fuldgyldigt udtryk for.

Dette er ikke den store oplevelse. Men det er mange små, som man ikke blot tænker tilbage på med glæde og taknemmelighed, men som også er et godt grundlag at gå ud og forkynde højskole på. Det er vi gamle højskoleelevers opgave. Det er noget af en skændsel for os, at mange af vore højskoler sidder med halvtomme skolestuer.

For kort tid siden var jeg til højskolestævne med over et halvt hundrede af de højskolefolk, der virker ved Nordjyllands højskoler. De længes efter, at Danmarks unge må flokkes tæt på deres skoler. Deres holdning kan udtrykkes i et vers af Niels Møller:

Vi ser vor fremtid fast imod,
om også den er grå,
med trøst, fordi vor sag er god,
men tyst, for vi er få.
Selv om håbet veg,
ingen sagen sveg,
ej er retfærdig mand om kinden bleg.

Svend Hillgaard.

Fra Svejts til Canada

Sidste år fortalte jeg om det dejlige Svejts, og jeg vil fortælle lidt om min sommerferie der. Jeg tog til det skønne og romantiske italiensktalende kanton Tessin i det sydlige Svejts. Jeg boede på vandrerhjem i Lugano, en by med gamle, snævre gader med sydlandsk præg, men nu omgivet af moderne bebyggelse. Jeg så mig om i omegnen og var en dag i Milano for at se domkirken. Videre tog jeg til Locarno og så bl. a. klosteret Madona del Sasso. Klosteret er rigt udstyret og har mange smukke træarbejder. Under en sejltur på søen her besøgte jeg to små øer med bambusskove. Rejsen fortsattes gennem Europas længste tunnel Simplon (39626 m lang). Jeg besøgte et 3631 m højt bjerg, hvorfra der var udsigt til nogle af de højeste bjerge i Svejts. Jeg forsatte til fods og så bl. a., hvordan bønderne bar gødning ud i store kurve på ryggen og høet hjem i store knipper — ligeledes på ryggen. Skønt jeg en dag gik vild, nåede jeg rettidigt toget, der skulle bringe mig hjem.

6 måneder senere — den 15. februar — sagde jeg Svejts farvel for at rejse til Danmark for at sige farvel også der. Canada har slået sine porte op, og mange tusinder drager ind i den nye verden, hvor chancerne er store, men kræver hårdt arbejde og et godt helbred. Den 2. marts gik jeg ombord i „Gripsholm“ for at prøve lykken derovre. Vi havde en dejlig rejse. Forplejningen og underholdningen var god. Der var afvekslende dans og film. De fleste af os måtte også døje søsyge. I Briemerhafnen tog vi en del tyskere ombord; i forvejen var der passagerer fra mange forskellige nationer: danskere, svenskere, nordmænd, finner og flygtninge fra Randstaterne. De havde været en tid i Sverige. Selv havde jeg en negersangerinde til bords. Hun havde optrådt i København, men hun kunne ikke dansk og jeg ikke engelsk.

Den 12. gik vi fra borde i Halifax og fortsatte med tog. Nogle

skulle helt til Vancouver ved Stillehavet. De fleste skulle til Toronto i provinsen Ontario. Efter 2 døgn's hård rejse nåede vi vejs ende. Jeg skulle til Woodstock, som jeg nåede i en mindre snestorm. Det var ikke spændende at stå der uden at kunne et ord engelsk. Gennem en kammerat havde jeg fået plads hos en farmer, der hentede mig i bil (det er en livsbetingelse her).

Farmen er på 140 tdr. land. Der er 30 malkekøer + opdræt, 2 heste og 3 traktorer. Vi har alt i maskiner, og alt arbejde foregår ved traktor, både læsning og aflæsning. Der er ikke meget hårdt arbejde, men arbejdstiden er til gengæld 14—16 timer — alt efter farmens størrelse og maskinernes kvalitet. Lønnen er god, jeg får 80 dollars, men i reglen ligger den på 50—65 dollars.

Skal jeg sige min ærlige mening om emigrantens lod, så er den lidet misundelsesværdig. Man kan ikke sproget og er derfor ude af stand til at protestere mod lille løn og lang arbejdstid. Man er afhængig af farmerens forgodtbefindende. Man kunne søge til byerne, men så skal man kunne sproget. Der er lønnen højere, men så går der mere til skat, kost og værelse, og man bruger mere privat. Mange har prøvet det, men er vendt tilbage til landet. Her er der ikke mange muligheder for at klatte pengene væk. Ikke sjældent er der 10—15 km til den nærmeste by eller forretning.

Spørgsmålet, om hvordan chancerne er, er ikke let at besvare. Man kan købe farme billigt, men det er uden besætning og maskiner, så skal man alligevel have kapital for at komme i gang. Bankerne giver lån til 4—5 pct. rente, men de kræver kautionister, som ikke er lette at skaffe. Så er der pengeinstitutioner, som låner ud mod 24 pct., dem vil man jo nødig gå til.

Nej, der er kun een vej, arbejde og passe på sine penge, lære sproget og så gribe til, hvis man øjner en eller anden chance. Imens kan man synge „Jeg bærer med smil min byrde“ eller „Hjem til Danmark i solskin, til Danmark i regn“.

Sådan former emigranternes tilværelse sig i dag. Måske alt for få er klar over, hvad de går ind til, når de forlader det derhjemme.

Hermed de bedste hilsner til kammeraterne fra 42-43 og skolen.

Otto G. Ottesen,

c/o Chac. G. Muuro, R. R. 1. Embro, Ontario.

Landselevforeningen i det forløbne aar

Landselevforeningen har i det forløbne aar taget initiativet til en række arrangementer for at skaffe højskoleforbindelser i nye kredse. I sommer havde vi feriekursus paa nogle højskoler, hvor næsten alle detagerne var mennesker, som intet i forvejen kendte til højskolen. Disse 8 og 14 dages feriekursus er en ypperlig maade at faa kontakt med højskolefremmede kredse, og vi beder alle agitere kraftigt blandt venner og bekendte for denne idé. — Skriv til sekretariatet og bestil pjecer til uddeling. De vil foreligge ca. 1. marts.

Fabrikshøjskolerne er i fortsat stigende antal. I efteraaret begynder vi i Aarhus, Aalborg, Korsør, Køge, Slagelse og maaske endnu et par steder.

Arbejdet i ungdomsklubberne vil vi meget gerne have fortsat og beder alle i København boende tidligere højskoleelever, som kunne tænke sig at gøre et socialt arbejde i storbyen og derved samtidig medvirke til at gøre højskolen kendt, henvende sig til sekretariatet. Ideen er den, at højskolens unge blander sig med de unge fra klubben — ikke som ledere — men paa ganske almen kammeratlig vis deltager i klubbens arrangementer paa lige fod med de øvrige medlemmer.

Aftenhøjskolen i Vartov, som ogsaa er startet ud fra det formaal at udbrede kendskab til højskolen, har faaet stor tilslutning, der har meldt sig ca. 200 deltagere.

Til næste aar vil vi forsøge, om der gennem ungdomsforeninger, gymnastikforeninger o. l. skulle være mulighed for at lave nogle arrangementer i lighed med fabriksaftenhøjskolerne — en slags „Højskole i sognet“ — arrangeret af lokaltboende tidligere højskoleelever, og vi ville være meget taknemmelige for gode ideer med hensyn til, hvordan et saadant arbejde kunne lægges an.

Det er meget glædeligt at kunne konstatere, at der blandt tidligere højskoleelever er en stadig stigende interesse for landselevforeningens arbejde. Vi har mærket det meget tydeligt i sekretariatet, hvor vi ofte faar breve fra tidligere højskoleelever, der beder om praktiske oplysninger af denne eller hin art med hensyn til højskole, og vi haaber, at der i den kommende tid vil blive knyttet endnu nærmere forbindelser mellem sekretariatet og de mange tidligere højskoleelever, som vil virke for højskoletankens videre udbredelse.

Venlig hilsen
Erik Halvorsen.

Try højskole - siden sidst

Under sidste krig skrev den engelske forfatter Eric Linklater nogle hørespil, hvor skuepladsen er henlagt til Elysium, de gamle grækernes paradys.

Selve hørespillene er samtaler mellem berømte personer fra de forskellige tider og steder samt nogle nylig faldne engelske soldater.

I et af disse hørespil møder vi den engelske satiriker Jonathan Swift, der levede for godt 200 år siden, samt Grundtvig fra Danmark og en engelsk flyverofficer, der er nedskudt i sommeren 1940. Officeren har i samtalens løb sagt, at mennesker kan opdrages til noget bedre, hvilket Swift protesterer imod, bidsk som han er, og det fremkalder følgende samtale:

„Grundtvig: Han har fuldkommen ret. Opdragelse er vor tids store opdagelse. Det ved ingen bedre end jeg, for jeg oprettede nogle skoler i Danmark, nogle folkehøjskoler, som blev grundstenen for hele det moderne Danmarks velstand og velfærd.

Swift: Det er en skam, at De ikke også opdrog folk til at forstå, at velstand ikke bare skal *skabes*, men også *bevares*. For nu er der jo ikke meget tilbage af *Deres* Danmark.

Grundtvig: Opdragelse kan ikke ændre de geografiske forhold. Mine skoler formåede lige så lidt at anlægge et hav mellem Danmark og Tyskland som at lænke et beskyttende Storbritannien til vor jyske vestkyst. Men det de gjorde, gjorde de godt. De skulle vide, hvordan der så ud i Danmark, da jeg påbegyndte min opdragende virksomhed. Bønderne havde kun to ting at snakke om. Først og fremmest talte de om den pris, de havde fået for deres ost og deres svin og deres okser, og de løj ofte, så vandet drev af dem, og sandheden ikke var til at øjne. Og når de blev lidt fulde, fortalte de spøgelseshistorier. — De interesserede sig ikke for andet end penge og alt det sludder, folk nu engang går og fylder hinanden med. Men mine folkehøjskoler gav dem viden om deres land og dets historie, og deres interesse

for livets kilde og værdier og selve formålet med livet blev vakt. De blev intelligente, og gennem deres intelligens skabte de Danmark påny og blev velstillede. Og lykkelige. Ja, de var også lykkelige.

Officeren: Swift påstår, at menneskehedens store masse er blottet for lyst til at lære noget.

Grundtvig: Tjæ, måske, men — folk anvender ikke de rette metoder. — Man må først og sidst *vække lysten* til at lære noget hos

Vinterholdet 1950—51

eleverne, og det kan man ikke, før de er så gamle, at de kan tænke lidt selv. — —

Swift: Lad os høre lidt mere om det, det kunne være interessant!

Grundtvig: Vore folkehøjskoler tilsigtede at give undervisning for livet. De foregav ikke at ville uddanne landmænd eller læger, studereprangere eller sagførere, tømrere eller bankassistenter, men mænd og kvinder, som kunne leve et rigt og forstandigt liv, hvilket samfundslag de så end tilhørte."

Denne englænder har faktisk fattet noget af det væsentlige i Grundtvigs tanker — måske mere end de fleste af hans egne lands-

mænd har. Derfor har jeg bragt dette uddrag som indledning til at fortælle om årets gang på Try højskole for derigennem at minde om det, den danske højskole *har* betydet og stadig *kan* betyde, hvis den også i dag har et budskab at bringe *for livet*, og der er lydørhed for dette budskab.

— — —
Vinterskolen 1950-51 var besøgt af 28 elever: 15 piger og 13

Dagens nyeste nyt.

karle, og den formede sig som en god arbejds vinter isprængt mange festlige stunder.

Elevaftenerne hveranden lørdag omfattede dels optræden af munter art, hvor de sceniske genier udfoldede sig, og dels nogle udmærkede diskussioner, hvor det så afgjort var frugtbart, at der var unge af begge køn med.

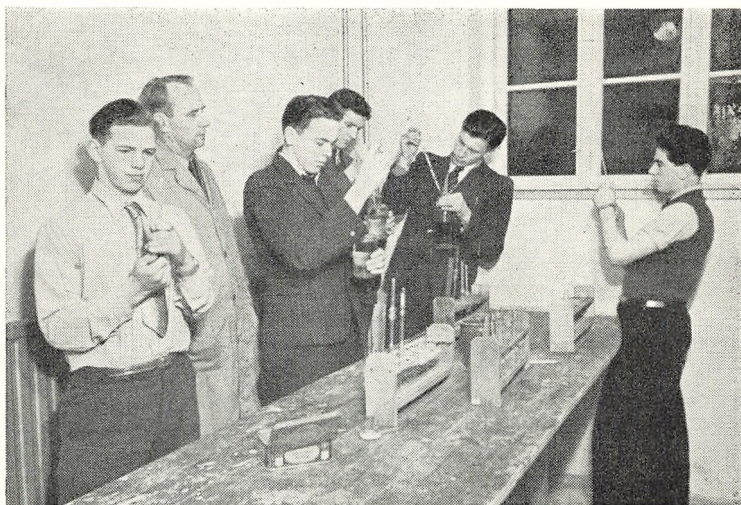
Allerede den 9. november tog vi turen til Storskoven. Formiddagsvejret fristede; men eftermiddagsvejret svigtede, og punkteringer og fejlkørseler truede med at slå turen i stykker. Men humøret holdt stand, og turen endte godt.

Ålborgturen foregik den 29. november med besøg hos „Obel“, på spritfabrikken, museet, Ålborg Amtstidende og cementfabrikken Rørdal. Alt sammen interessant og lærerigt.

Dagen sluttede i teatret, hvor vi så „Teater“, et vittigt og festligt stykke.

Den første søndag i december havde vi jubilarelevmøde, hvor 25- og 50-årsveteranerne havde sat hinanden stævne. Deltagernes antal blev ikke så stort, som ventet; men dagen blev god, og vi er meget glade for at åbne skolens døre for disse sammenkomster, der i så høj grad har været til gensidig glæde. Sommerelevmødet er selvfølgelig

Æ bette kon-trolleri.

noget for sig; men ved jubilæumssammenkomsterne bliver jubilarene jo af sig selv dagens midtpunkt.

Ved julemødet talte pastor Claussen om det at få ånden ind i hverdagen, og den smukke tale var med til at stemme sindene til den forestående jul.

Vor juleafslutningsfest med eleverne var hyggelig og fornøjelig, og morgenen efter kunne vi ønske hinanden god jul og på snarligt gensyn. Det sidste gjorde vejret sit til at hindre, og kun for halvdelen af eleverne lykkedes det at komme tilbage i rette tid. Resten sad fast i driverne — eller i mors grønlangkaal i kortere eller længere tid. På tilsvarende måde gik det iøvrigt et par gange senere på vinteren. Ja, det var så galt, at selv fastelavnsmødet sneede i stykker, da kun halvdelen kunne forcere sneen — og det under svære strabadser. Så

holdt vi en improviseret og meget broget kostumefest og udsatte den egentlige fastelavnsfest en uge. Det blev den ikke ringere af; men det var unægtelig beskæmmende for os mandfolk, at resultatet af tøndeslagningen blev, at vi fik to regerende dronninger, idet det „svage køn“ viste sig at være stærkest, da det kom til stykket. Kun på kartoffelopsamlingsens område kunne vi mandfolk hævde os.

Hollensted musik og J. L. Heibergs muntre komedie „Abekatten“ gjorde hver sit til, at festen blev så vellykket, som den blev.

Vinterrosen i drivhus.

Søndag den 14. januar havde vi besøg af ca. 40 sangere fra Ålborg bykor, der med deres dirigent, kommunelærer S. A. Sørensen, i spidsen ønskede at komme en dag på højskole.

Der blev en aldeles udmærket dag. Gæsterne var meget lydhøre i foredragssalen, havde strålende humør i eftermiddagens sanglege og beredte desuden skolens og egnens folk en fin og lødig sangaften.

Og denne aften fik følger; thi nogle af Try ungdomsforenings sangglade medlemmer bragte kort tid efter den tanke frem, at vi skulle også have et sangkor i Try, hvis vi kunne få S. A. Sørensen til dirigent. Tanken slog an, og da det i forvejen var aftalt, at han skulle have regelmæssige timer på højskolen, blev det også praktisk muligt at få ham til dirigent for et sangkor for ungdomsforeningen.

Først blev det bestemt, at 25 sangere skulle være mindstetallet; men de, der var med fra starten, blev så glade for sangaftenerne, at de snart fik flere med, og nu tæller koret over 70 medlemmer.

Der er sangere i næsten alle aldre og livsstillinger, og de kommer fra meget vide dele af vort store sogn. Især er byerne Hjallerup og Dronninglund talrigt repræsenteret, og vi glæder os alle til hver sangaften, der på bedste måde bekræfter Bjørnsons ord, at „Sangen forener“.

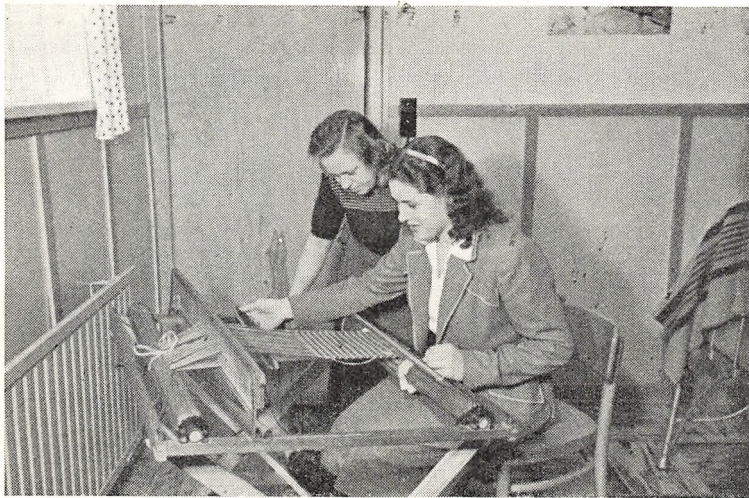
Et „alvorligt“ tilfælde.

Try ungdomsforenings øvrige arrangementer kan nævnes i samme forbindelse; men det vil føre for vidt at omtale de mange gode aftener i alvor og gammen, som ungdomsforeningen har stået for. Her skal derfor kun nævnes foreningens store og yderst vellykkede 10-års jubilæumsfest, hvor kaffebordene i gymnastiksalen var fyldt til sidste plads. Forstander Jakobsen, Stidsholt, holdt foredrag, og mange havde ordet for at gratulere og takke. Lærer Daugbjerg har været foreningens formand hele tiden, og det var fuldt berettiget, at en meget stor del af hyldesten adresseredes til ham; thi en forenings trivsel og virke afhænger i høj grad af dens ledelse. Try ungdomsforening har givetvis betydet overordentlig meget for sin egn i de 11 år, den nu har bestaaet, og jeg vil inderligt håbe, at unge og ældre

fortsat vil slutte op om deres forening til glæde og berigelse for begge parter.

Vinterskolens forældremøde holdt vi skærtorsdag. Programmet var om eftermiddagen det traditionelle: rundgang på skolen og museet, foredrag og gymnastikopvisning. Om aftenen opførtes „Abekatten“ igen, og eleverne sang kønt nogle flerstemmige sange under S. A. Sørensens ledelse.

Hvem mon halstørklædet er til?

Og snart lakkede vinterskolen på hæld: afskedsfest, afskedstaler med tak og gode ønsker. En god pengegave fra eleverne blev brugt til at købe et længe savnet leksikon til bogsamlingen for. Senere fik vi også en smuk boggave ved sommerpigernes afsked.

— — —
Snart rykker sommerpigerne ind, 19 ialt; et pænt tal i betragtning af, at vi havde 15 vinterpiger.

Traditionen tro spadserede vi til vor egen skov den 4. maj om aftenen og mindedes hjemkomsten fra den tilsvarende tur den 4. maj 1945, hvor vi lige kom hjem til at høre radioen forkynde „budskabet“. En frisk spadseretur er god til at ryste sammen, mens alt er nyt og fremmed, og jeg tror, det er af den største betydning, om et elevhold snart får en følelse af fællesskab også ud over timerne. Er

der et godt kammeratskab på et hold, da skønner man på at være sammen både i arbejde og fritid, og så er det en herlig opgave for os lærere at sætte noget i gang til fælles glæde. Og sammenhold i fritiden øger afgjort sindets modtagelighed i foredragssalen. Her ligger legens og underholdningens store betydning på en højskole.

Storskovsturen var i sommer kædet sammen med et besøg i et elevhjem, nemlig i Jordbroen skole. Derved fik vi set Storskoven

Sommerholdet 1951.

fra en ny side under lærer Pedersens førerskab, og samtidig blev vi gæstfrit modtaget i skolen.

I en week-end i maj holdtes der et kursus for amatørskuespillere med Just Thorning som instruktør. Vi havde glædet os meget til dette kursus, fordi vi mener, at skuespil kan være noget yderst værdifuldt — både for tilskuerne og de optrædende, og vi har jo hver sommer taget større eller mindre stykker op med henblik på elevholdet.

For de få, der var med til *kursus*, blev det også lærerigt og fornøjeligt; men der var *alt* for få deltagere, til trods for at der vist i alle sogne er stor interesse for at optræde på de skrå brædder, og vi kan alle have kyndig vejledning behov. To andre instruktører medvirkede, nemlig vægter Jørgensen, Thisted, der underviste i sminkning, og

teatermaler Åge Sørensen, Ålborg, der fortalte om teatermaleri og demonstrerede, hvordan scene og kulisser bygges op.

Bekendtskabet med teatermaleren førte iøvrigt med sig, at vi på vor Ålborg-tur fik lov at se Ålborg teater bag kulisserne under teaterdirektør Poul Petersens elskværdige ledelse, og så blev vi oven i købet indbudt til at overvære generalprøven på teatrets første efterårsstykke „De tre skalke“. Vi tog mod indbydelsen og siger teatret hjertelig tak.

Ålborgturens øvrige program var ellers stort set som tidligere år. Budolfi kirke fik vi udmærket og levende forevist af teatermaler Åge Sørensen. — Dagen sluttede i „Tivoli“.

Også i år havde vi „8 dage på højskole“. Det var først i juli; der var 29 deltagere — igen især københavnere, og de travle dage var til gensidig glæde, så det var travlheden værd, og eleverne var flinke til at række en hjælpende hånd. Heldagsturen til Skagen-Frederikshavn var vi allesammen med på.

Elevmødet var godt besøgt og forløb i alle henseender godt. Vor komedie var i år Hostrups „Eventyr på fodrejsen“, der rummer både munterhed og alvor. På opfordring spillede vi stykket igen ved en byfest i Dronninglund.

Da to af eleverne skulle rejse til august, holdt vi forældremøde sidst i juli. Det blev en udmærket dag og med en meget alsidig aftenunderholdning, hvori sommerens klassiske nummer — at Vera spillede på tænder — ikke manglede.

På opfordring udefra prøvede vi i år igen at indbyde til et grundtvigsk feriemøde først i august ligesom i 1949. Tilslutningen af boende deltagere var ikke større end sidst, så mødets økonomi blev ikke så strålende. Men der var almindelig enighed om, at det blev nogle ualmindelig gode dage, fra hvilke vi især mindedes Folke Trier Hansens gennemgang af vore folkeviser; men også præsterne Bue Bennike, Claussen, Knud Hanghøj og Tage Møller bidrog med deres foredrag til at give mødet et rigt indhold. Fogt og jeg holdt også hver et foredrag, og jeg havde en daglig sangtime.

Det var Martin Nielsen, Videslet, der for to år siden satte os i gang med disse feriemøder, som han ventede sig meget af. Martin Nielsen døde i fjor; men hans fætter, Alfred Frederiksen, Sneverholt, opmuntrede os til at prøve igen, og vi fortrød det heller ikke.

Men Alfred Frederiksen fik ikke lov til at være med i år, idet han døde først på sommeren. De to fætre har hver for sig betydet overordentlig meget for det grundtvigske menighedsliv i Vendsyssel.

Sidst i august holdtes på højskolen en stor basar til fordel for en dansk stenskole i Tolk i Sydslesvig til afløsning af den træbarak, der nu har været i brug siden 1946, da Knud Fogt begyndte sin lærergerning dernede.

„Den lange sommersøm“.

Basarudvalget havde gjort et meget stort forarbejde og mødte velvilje fra meget vide kredse i Dronninglund kommune. Basaren gav et overskud på godt 5000 kr.; men for to dage satte den også hele skolen på den anden ende, idet der foruden tombola og amerikanske lotterier var biograf, skydebane, dåsespil, keglebane, ringspil, pølse- og isbod, restauration m. m. samt optræden fra scenen for hver time. Der lå et kæmpearbejde bag hele arrangementet; men den gode stemning over basaren og det fine resultat gjorde det møjen værd. Alle eleverne var i aktivitet og gjorde deres arbejde med det helt rette sind.

To dage efter fik vi lige tid til at holde fætterbal, og så slog igen afskedens time for et elevhold. En flok højskoleelever blev pludselig til en flok *gamle* højskoleelever, og dem er der mange, der venter sig noget særligt af.

Den faste stab i lærerkredsen er stadig Daugbjergs, Slettings, Fogts og Asta Jensen samt Hilda og mig. Men desuden har vi jo en lang

„Den søde morgendrøm“.

række timelærere til at hjælpe os i særlige fag: S. A. Sørensen, foredrag og korsang, fru Asta Christensen, læge Hugo Hansen og forstanderinde frk. Holm, Hjørring, i sygeplejefagene, frk. Ågård Kristiansen har haft husholdningsundervisningen, Kaj Neergård Pedersen karlegymnastikken, og Vera Nielsen havde kjolesyning. Endelig havde pastor Claussen en række foredrag på sommerskolen om den tredie trosartikel. På den nu påbegyndte vinterskole 1951-52 har vi desuden en ung lærer, Jørgen Diemer Petersen, der er uddannet på Den frie Lærerskole i Ollerup.

Det er altså en stor og alsidig lærerstab, og der er blevet arbejdet dygtigt og godt.

Af indbydelser til eleverne i det forløbne år må — foruden de allerede omtalte — også nævnes Sct. Hans-besøget i Hedegård, et

eftermiddagsbesøg hos pastor Claussen og et aftenbesøg hos Ingrid Christensens forældre på Stagsted enge. Jeg vil gerne bringe de hjem, der så gæstfrit åbnede dørene for os, min og skolens hjerteligste tak.

I årets løb har også en lang række foreninger og selskaber gæstet Try højskole, og vi ser selvfølgelig gerne, at nogen ønsker at lægge en udflugt om ad Try. Men foruden de kortvarige besøg har skolen også givet rammer til en række kursus i efterårstiden, og det gør vi

Vordende husmødre.

meget gerne, da det kan være til belæring for os selv at overvære sådanne kursus, de kan give højskolen nye forbindelser, og så kan de også afstive en ikke alt for strålende økonomi. Men det stiller også store krav til os alle på skolen, ikke mindst køkkenstaben. Af sådanne kursus kan nævnes følgende arrangører: A. O. F., V. U., Dronninglund herreds lærerkreds og Aftenskoleforeningen for Hjørring amt.

Ved vort efterårsmøde medvirkede biskop Erik Jensen, Ålborg, og pastor Tage Rydal, Ryslinge.

Et par dage efter kørte Fogts og vi til Sydslesvig for at være med til barnedåben med Hilka og Knud Fogts lille pige, Anna Margrete. Vi havde en herlig tur og oplevede en højtidsfuld barnedåbs-

gudstjeneste i skolen og en festlig sammenkomst med Tolk-boerne aftenen efter.

Vi har iøvrigt fået en ny institution i Try, nemlig et andelsfrysehus, der ligger lige over for højskolen — mellem købmands- og bagerforretningen.

Og så må jeg til at slutte. Kun må nævnes det glædelige, at vinterskolen, der nu er i fuld gang, tæller 30 elever, og det er det største elevantal siden den sidste krigsvinter. Tredive elever er måske ikke noget imponerende tal; men vi er taknemmelige over, at det er gået den vej, og jeg håber, at I gamle elever vil gøre jert til, at det må fortsætte.

Vi lever i en urolig og angstfyldt verden. Måtte folkehøjskolen kunne hjælpe de unge til at finde ind til de værdier, møl og rust ikke kan fortære.

P. Sejlund Sørensen

Vi ønsker alle venner og gamle elever en rigtig glædelig jul og et velsignet nytår.

Frode, Karen, Søren, Hilda og P. Sejlund Sørensen.

Nyt fra gamle elever

Efter mange opfordringer prøver vi atter at bringe et afsnit under ovenstående titel. Det er forsøgsvis og indskrænker sig til den sidste halve snes årgange, selv om de ældre årgange selvfølgelig har lige så stor interesse. Skal dette afsnit imidlertid fortsætte ad åre, må I gamle elever selv sende os oplysninger, der har interesse om jer selv og jeres kammerater. Ellers bliver det hele uoverkommeligt og tilfældigt.

P. S. S.

1940—41.

NIELS THORSVAD. Delingsfører og skydelærer i hjemmeværnet.
HENNING HOVALDT. Redelig handelsmand. Gift. Bor i Trøgdrup.
MIKAEL BOHL, Katholm, g. m. ELSE CHRISTENSEN, Nørgård, (sommeren 39).
JENS EGERT GREGERSEN. Fabrikerer formbrændsel i Try.
SVEND NIELSEN. Formand for V. U. i Østvendssyssel. Endnu ikke i folketinget.

1941.

BODIL LA COUR PEDERSEN, Skibelund. Lærerinde.
ANNA OFFERSEN. Flerårig husholdningslærerinde på Hadsten Husholdningskole. Nu gårdmandskone. — „Vejen til mandens hjerte o. s. v.”
MARIE ØSTERGAARD. Forskolelærerinde.

1941—42.

CHR. BRANNER. Lærer.
JUHL CHRISTOFFERSEN. Grænsegendarm.
HENNING ANDREASEN. Kæmner i Elling.

1942.

ANNAGRETTE JENSEN g. m. forpagter JENS LYRHØJ (årg. 38—39), „Kirstensminde”, Try.
ELISABETH CLAUSSEN g. SPLIID. Tidl. husholdningskonsulent, nu gårdmandskone.
GUDRUN CHEMNITZ. Skønhedsekspert på Fyn. — De kan sagtens derovre.

1942—43.

ALFRED CHRISTENSEN. Formand for Lundbæk Landbrugsskoles Elevforening. Næstformand i Try Ungdomsforening. Tenor i Try Sangkor. Hjemmeværnsmand. Fast skuespiller på Try Højskoles sommerscene.

KNUD KJÆR. Tidligere bestyrer hos Fogt. Er gift og har købt ejendom i Nørhalne.

INGVARD ANDERSEN g. m. INGER HANSEN (sommeren 43). Møder begge trofast til elevmøderne. Har ejendom i Vester Alling.

GUNNER MØLLER, Bolle Vestergård, residerer på Bornholm.

JOHS. BECH ANDERSEN. Friskolelærer i Spheden. G. m. ESTHER NIELSEN. Tidl. kokkepige og elev (sommeren 37) på højskolen.

1943.

MAJA HELLEDIG. G. m. CHR. ØSTERGAARD (vinteren 34—35). Bor i Ravnstrup.

KRISTINE JUNGENSEN. Arkitektfrue i Hassersis.

1943—44.

HENNING DUUN. Leder af den landbrugsfaglige ungdomsforening i Nibe. AKSEL JENSEN er købmand i Gandrup.

LARS GREGERSEN, Try. Chauffør. Producerer formbrændsel sammen med Jens Egert.

INGEMANN NIELSEN. Maskinpasser på et trykkeri i København.

1944.

ANNALISE BØGH. G. og bor i Ålborg.

MARGIT CHRISTOFFERSEN. (1943 og 44). Er studenterkone i Århus.

Vordende lægefrue. Holdt bryllup på højskolen i sommer.

HILKKA GUSTAFSON fra Finland har i 4 år været lærerkone i Tolk.

GERTRUD HEDEGÅRD, Pandrup, er blevet gift.

AGNETHE JØRGENSEN, Bjergby, er blevet gift.

HILDA CHRISTENSEN er blevet gift.

INGER LARSEN, Uggerhalne, gift.

ESTHER NØRGÅRD er gift. Bor på Dronninggårds mark.

HANNE FRA THORSVAD er gift HASLUND. Bor på Gandrupgård.

KIRSTEN PEDERSEN, Kraghede, er gift RIISAGER.

KAREN MARGRETHE THOMSEN, Rønnebjerg, er gift.

1944—45.

VALDEMAR ALBERTSEN er blevet gift.

Mejerist CHR. ANDERSEN er gift og bor i Dronninglund.

SØREN ANDERSEN, Solholt Fælled, er blevet gift og har købt ejendom.

HANS CHR. CHRISTENSEN. Næsten danmarksmester i vægtløftning.

FRODE EJSTRUP er blevet gift med ANNALISE kokkepige. Portør ved Løkken-banen.

ARNE CHRISTENSEN, Try, er blevet gift med BODIL SØRENSEN, Sejle-
gård (sommeren 44). De bor på „Nørgård“, Hebbelstrup. Efterbrylluppet
blev holdt på højskolen.

CARL VILHELM LARSEN (1943—44—45) velmeriteret lærer i Præstø.

JENS JUEL OLSEN, Thorup. Kontrolassistent, gruppefører i hjemmevernet
og skaffer ved egnens gilder. Er sikkert til rådighed ved jert sølv- eller
andre bryllupper.

NIELS E. OTTO, Gilleleje, lærer.

KARL PEDERSEN, Try, er blevet gift og bor i Try.

GUNNAR PEDERSEN. Har lagt landbruget på hylden. Kører lillebil i
Hallund.

HERLUF POULSEN, Aså, har købt ejendom på sin hjemegn.

HARALD SIMONSEN, Try, er gift og har ejendom i Nørhøne.

FREDE E. SØRENSEN er blevet gift. Ekspedient hos F. D. B. i København.

SØREN SEJLUND SØRENSEN, Hollensted, går stadig på jagt

JENS BYRDAL, der nu er over jorden, er politibetjent i Kolding.

HENNING ANDERSEN, Try, gift og maler i Ry.

1945.

MIE CHRISTENSEN, Ravnstrup, g. ØSTERGÅRD.

ÅSE HUNDAHL er blevet gift.

ELSE JENSEN, g. JACOBSEN og bor i Dronninglund.

ELSE PETERSEN g. MARIEGÅRD. Manden er politibetjent i Ålborg.

1945—46.

HANS ERIK HANSEN er på seminarium.

HENRY HANSEN og ANDERS G. JENSEN (fiskeren) kommer til elev-
mødet *hvert* år.

GEORG HESTBECH er godt på vej til at blive landbrugskandidat.

EGON JENSEN er i vinter på Malling Landbrugsskole.

JENS HÅSE CHRISTENSEN, g. og har købt gård i Ulsted.

ALFRED LUND er enelærer på Tunø, Kattegat.

JENS MADSEN, Salling, er blevet gift.

KARL POULSEN, Ajstrup, er blevet gift.

HOLGER SIMONSEN er blevet gift.

KAI H. THIELE er redaktør af „Thyras Vold“.

1946.

BETTY ANDERSEN er gift JOHANSEN.

MARIANNE JØRGENSEN er blevet gift med en lærer i Sydslesvig.

KAREN SØRENSEN, Obenholt. Gift med HENNING CHRISTENSEN,
Vester Sudergård (1937—38). De har købt gård i Thorup.

1946—47.

DETLEF og JOHANNES HANSEN er begge på Ranum Seminarium.
KAJ ERIK JACOBSEN er blevet gift.

1947.

ELSE EGGERS er blevet gift og bor på Ejdersted (Sydslesvig). Har fået en datter.

LILLI GERICKE er blevet gift med sin fisker. De bor i Tønning.

SANNE HANSEN er blevet gift.

INGRID JENSEN, Rosenby, er blevet gift.

INA PEDERSEN er blevet gift og bor i Sdr. Brarup.

ERNA SCHMIDT er gift i Tolk. Hun har en datter.

1947—48.

ERIK LARSEN, Øster Brønderslev, er blevet gift.

HENRY PRIES er blevet gift og bor i Slesvig.

1948.

MIE CHRISTIANSEN, Sterup, er gift RIISAGER.

GRETHE RASMUSSEN, Tommerup, er gift JØRGENSEN. Har Grethes hjem.

ANNA MARIE VADMAND er i vinter stuepige på højskolen og underviser desuden i kjolesyning.

1949—50.

CHR. P. SØRENSEN, „KESSE fra Voerså“ er blevet gift med LIS.

1950.

RUTH CHRISTIANSEN er blevet gift med sin bager i Gølstrup.

VERNA JENSEN er blevet gift med AMALIUS KRUSHAVE (1930—31).

De har brøddudsalg i Østerled.

1950—51.

GUNNER CHRISTENSEN er politibetjent.

Elevfortegnelse

Vinteren 1950-51

Anne Birthe Andersen, „Haugård“, Ingstrup.
Karen Borup, Oplev, Skørping.
Lissy Bouet, „Kæret“, Øksenhede, Sæby.
Christen J. Christensen, Nyholt, Langholt.
Gunner Christensen, Gårrestrup, Hjørring.
Tove Christiansen, Skt. Knudsby, Hjørring.
Johannes H. Erichsen, Hals.
Egon Hansen, Buddum, Skelund.
Per Hjørringgård, Torpet, Saltum.
Astrid Jensen, „Birket“, Kvissel.
Gerda Jensen, Jernbanegade 19, Løkken.
Harald Jensen, Hørfrødam, Flauenskjold.
Bente Dyrmann Kristensen, V. Fjordvej 16, Ålborg.
Martin Larsen, Præstbro.
Harald Sølvby Nielsen, Kirkholt, Mylund.
Henny Nielsen, Toftegade 6, Hjørring.
Kaj Normann Nielsen, Østerenge, Sejlflod.
Esther Pedersen, Vestervang, Strandby, Frederikshavn.
Kaj Neergård Pedersen, Skringstrup, Skals.
Knud Pedersen, Hedegård, Hjallerup.
Elna Rasmussen, Danmarksgade 13, Horsens.
Rasmus Rasmussen, Vejstrup, Fyn.
Niels Anton Svendsen, Karlsminde, Ulsted.
Lillian Wiik Sørensen, Baggsvogn mrk., Sindal.
Else Schmidt Thomsen, Østergård, V. Hjermitslev.
Maren Vanggård, Vester Vanggård, Stenum, Brønderslev.
Marie Vanggård, Vester Vanggård, Stenum, Brønderslev.
Ester Østergård, Øksenhede, Sæby.

Sommeren 1951

Inger Bertelsen, Trøgdrup, Hjallerup.
Ingrid Christensen, Korslund, Stagsted, Hjallerup.
Birthe Hansen, Sjællandsgade 48, Ålborg.
Ebba Jensen, Svendstrup, Jylland.

Signe Jørgensen, Lie mrk., Vrå.
Grete Larsen, „Højlund“, Klokkeholm.
Gudrun Larsen, Tulstrup, Malling.
Anna Mortensen, Ingstrup.
Doris Nielsen, Gettrup mrk., Ulsted.
Edith Nielsen, Try hede, Dronninglund.
Lizzie Nielsen, Kvissel.
Vera Nielsen, Sevel kalkværk, Vinderup.
Herdis Pedersen, Astrup, Hjørring.
Lizzie Pedersen, Jordbroen skole, Ørsø.
Grethe Sigsgård, Pandrup.
Ruth Ahlefeldt Simonsen, Danmarksgade 60, Ålborg.
Betty Pedersen Sørensen, Kastetvej 48, Ålborg.
Grethe Lisbeth Thomsen, „Sønderkær“, Hørby.
Ruth Ågård, „Hallundbjerg“, Hallund, Brønderslev.

En hilsen og tak fra Sydslesvig

I efteråret 1950 fik jeg lov til at opholde mig på Try højskole på rekreation i nogle uger. Det var dejligt igen at færdes på de kendte kære steder, og jeg vil gerne bringe min hjerteligste tak til alle på og ved skolen for deres venlighed og gæstfrihed imod mig.

De bedste hilsener til jer alle på Try højskole og kammeraterne fra sommeren 1948.

Gertrud Thomsen, Skjolderup, Sydslesvig.

Try højskoles elevforening

afholdt generalforsamling elevmødedagen 15. juli 1951.

Lærer Daugbjerg aflagde beretning og regnskab, der godkendtes uden forhandling.

Til bestyrelsen genvalgtes formanden, førstelærer Hillgaard, Thise byskole, Jens Møller, Bollegaard, og Marie Kristensen, Try Nørgaard. Gdr. Jacob Riisager, Tversted, nyvalgtes. Elevholdene 1950—1951 og 1951 har valgt henholdsvis Kaj Neergaard, Skringstrup, og Ingrid Christensen, Stagsted enge. Fogt og Sletting genvalgtes som revisorer.

Elevforeningens regnskab

INDTÆGT:	UDGIFT:
Kassebeholdning 1/7 1950 130,19	Aarsskriftets trykning og
Medlemsbidrag m. m. . . . 2.123,35	udsendelse 1.629,70
Gaver 25,00	Indkassering 143,00
Overskud v. elevmøder og	Landselevforeningen 100,00
offentlige forestill. 218,80	Boghjælp til elever 46,00
	Annoncer 13,44
	Porto til indbydelse t. elev-
	mødet 70,00
	Kassererløn 67,90
	<u>Ialt 2.070,04</u>
	Kassebeholdning 1/7 1951 427,30
<u>Ialt 2.497,34</u>	<u>Balance 2.497,34</u>

Tryk højskole, 1. juli 1951.

C. H. Daugbjerg.

Ovenstående regnskab er revideret og fundet i overensstemmelse med bilagene. Girokonto + kassebeløbet i overensstemmelse med regnskabets kassebeholdning.

Tryk, den 14. juli 1951.

L. Sletting Christensen.

Frode Fogt.

Noter til regnskabet

Regningen for de trykte indbydelseskort til elevmødet er endnu ikke indløbet ved regnskabets afslutning og kommer først med næste aar.

Trykning af aarsskriftet vil blive betydelig dyrere i det kommende aar. Vi har derfor stilet efter at faa saa stor kassebeholdning, at underskud paa regnskabet eller eventuel kontingentforhøjelse formodentlig kan undgaas. Dette er gaaet ud over elevunderstøttelserne.

Ogsaa i aar har adskillige medlemmer frivilligt forhøjet deres aarskontingent. 10 medlemmer har betalt 5 kr., 3 har sendt 10 kr. og een 13,25 kr. *Tak!*

Desuden har elevforeningen modtaget 150 kr. i tilskud fra Dronninglund sparekasse. Disse penge administreres af forstander Sejlund og fordeles som understøttelse til højskoleelever fra Dronninglund kommune. *C. H. D.*

INDHOLD

	Side
P. Sejlund Sørensen: Lærdom og visdom	3
Frode Fogt: Årets bog	7
C. H. Daubjerg: Hjem — hjemglæde — juleglæde	10
L. Sletting Christensen: Lidt om bondekultur	15
P. Christensen: Hjemstavnen i sang og digtning	21
Asta Jensen: Navigare necesse	30
Jørgen D. Petersen: Vi er ankommet	31
Sv. Hillgård: Hvad kan højskolen give sine elever?	34
Otto G. Ottosen: Fra Svejts til Canada	36
Erik Halvorsen: Landselevforeningen i det forløbne år	38
P. Sejlund Sørensen: Try højskole — siden sidst	39
Nyt fra gamle elever	52
Elevfortegnelse, elevforeningen m. m.	56

Elevforeningens kontingent

er 3 kr. + 25 øre til landselevforeningen. Brug giroblanketten straks! Det er billigst og nemmest. Ellers sendes postopkrævning ud til februar. Meddel eventuelle adresseændringer!

Elevmødet 1952

er søndag den 20. juli (3. søndag i juli) samt aftenen forud. Læg sommerferien efter det og sæt jeres kammerater stævne! Velkommen!

Efterårsmødet 1951

holdes onsdag den 24. september (4. onsdag i september). Se iverdigt annoncerne. Gør efterårsmøderne til et ekstra elevmøde.

Elevunderstøttelse

gennem amtet er nu blevet væsentlig forbedret og kan søges helt til skolens begyndelse. Det er dog sikrest at søge i god tid.

HUSK: Kvindelige elever kan vælge mellem husholdningsundervisning og sygeplejeundervisning, og der er igen kommet vævning på timeplanen. På vinterholdene er der nu både unge mænd og unge piger.

